

กรมควบคุมโรค
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

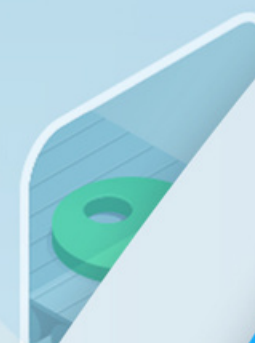
ข้อมูลพื้นฐาน

ด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP)

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ปีงบประมาณ 2566

จัดทำและเผยแพร่

กลุ่มโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

ที่ปรึกษา

นายแพทย์เอนก มุ่งอ้อมกลาง

ผู้อำนวยการ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

คณะผู้จัดทำ

นางสาวสาวิตรี ภมร

นางสาวจิราภรณ์ ภูอาราม

นางสาววิชุดา ลือจันทร์

นายณรงค์เดช พิมพรรณ

นางสาวกฤษิธา อินทะสร้อย

นางสาวอัจฉราลักษณ์ แคนลา

หัวหน้ากลุ่มโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ออกแบบปก

นางสาวศุภลักษณ์ คมโรสง

นักประชาสัมพันธ์

สถานที่สำนักงาน

ศูนย์พัฒนาวิชาการด้านการป้องกันโรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรค

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

ถนนพหลโยธิน ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

สารบัญ

00 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

01 บทที่ 1 บทนำ

02 บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัย
และสิ่งแวดล้อม เขตสุขภาพที่ 4

03 บทที่ 3 สถานการณ์โรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม

04 บรรณานุกรม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี (สคร.4 สระบุรี) ได้ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานทางสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านอาชีวอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพของโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ประกอบการวางแผนการดำเนินงานป้องกัน ฝ้าระวัง โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562 สรุปข้อมูลได้ ดังนี้

ข้อมูลการปกครอง เขตสุขภาพที่ 4 ประกอบด้วย พื้นที่ 8 จังหวัด 70 อำเภอ 710 ตำบล 5,700 หมู่บ้าน มีเนื้อที่ประมาณ 18,423.83 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 2,636,983 หลังคาเรือน

ข้อมูลประชากรและแรงงาน เขตพื้นที่สุขภาพที่ 4 มีประชากร 5,422,363 คน เพศชาย 2,599,373 คน และเพศหญิง 2,822,990 คน โดยประชากรมีจำนวนมากที่สุดในช่วงอายุ 19-60 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยทำงาน

ข้อมูลแรงงาน พบแรงงานในระบบ 2,405,432 คน พบมากที่สุดในจังหวัดปทุมธานี และแรงงานนอกระบบ 1,165,388 คน พบมากที่สุดในจังหวัดนนทบุรี มีแรงงานข้ามชาติ (ต่างด้าว) จำนวน 281,763 คน มีการจ้างงานมากที่สุดในจังหวัดปทุมธานี และพบมีจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน จำนวน 270,778 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่มีการขึ้นทะเบียนมากที่สุดคือ ลพบุรี 71,547 ครัวเรือน

อุตสาหกรรม เขตสุขภาพที่ 4 มีการประกอบกิจการสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยิบซัม 581 แห่ง, การซ่อมแซมยานที่ใช้เครื่องยนต์ 331 แห่ง, การกลึง เจาะ คว้าน กัด ไส เจียน/เชื่อมโลหะทั่วไป 304 แห่ง, โรงงานเกี่ยวกับการคัดแยกหรือฝังกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 พระราชบัญญัติโรงงาน (พ.ศ.2535) 243 แห่ง, และการสี ฝัด หรือขัดข้าว 201 แห่ง และจังหวัดที่มีสถานประกอบการมากที่สุด คือ จังหวัดปทุมธานี, สระบุรีและพระนครศรีอยุธยา

นิคมอุตสาหกรรม มีทั้งหมดจำนวน 10 แห่ง และเขตประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 6 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สระบุรี และอ่างทอง

การอัตราการประสบอันตรายจากการทำงาน เขตสุขภาพที่ 4 มีอัตราประสบอันตรายจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เท่ากับ 7.52 พบว่ามีแนวโน้มของการการประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยลดลง พบสูงสุดที่จังหวัดสระบุรี (9.45%) พบรองลงมา ได้แก่ ปทุมธานี (8.66%) ลพบุรี (7.82%) สิงห์บุรี (7.59%) นนทบุรี (7.08%) นครนายก (6.99%) พระนครศรีอยุธยา (6.96%) และอ่างทอง (5.60%) ตามลำดับ

เกษตรกรรม เขตสุขภาพที่ 4 มีเนื้อที่ในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร มีจำนวน 5,641,062 ไร่ โดยจังหวัดลพบุรี มีเนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 2,191,689 ไร่ รองลงมา คือ สระบุรี จำนวน 1,186,070 ไร่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 1,178,616 ไร่ การทำนาข้าวพบมากที่สุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1,065,357 ไร่ การทำพืชไร่มากที่สุด จังหวัดลพบุรี จำนวน 1,134,287 ไร่

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (ต่อ)

ข้อมูลมลพิษอากาศ มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ ของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 8 สถานี แบ่งเป็นสถานีตรวจวัดถาวร 6 สถานี ในพื้นที่ 4 จังหวัด และสถานีตรวจวัดแบบชั่วคราว 2 สถานี โดยคุณภาพอากาศในปี 2565 มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน เกินมาตรฐานเฉลี่ยรายปี พบในพระนครศรีอยุธยา 64 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ และสระบุรี 99 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน เกินค่ามาตรฐานเฉลี่ยรายปี ในพื้นที่สระบุรี 29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ และยังต้องมีเฝ้าระวังในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี, พระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี ร่วมด้วย

ข้อมูลมลพิษขยะ พบมีปริมาณขยะเกิดขึ้นรวมจำนวน 7,089 ตัน/วัน โดยพบจังหวัดที่มีปริมาณมูลฝอยชุมชนมากที่สุด คือนนทบุรี 1,989 ตัน/วัน พบมูลฝอยชุมชนกำจัดถูกต้องรวม 3,207 ตัน/วัน มูลฝอยชุมชนที่กำจัดไม่ถูกต้องรวม 2,618 ตัน/วัน จังหวัดที่พบมากที่สุด คือปทุมธานี 1,058 ตัน/วัน และพบปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ตกค้างรวม จำนวน 1,151,013 ตัน/วัน โดยจังหวัดที่พบมูลฝอยตกค้างมากที่สุดคือ พระนครศรีอยุธยา 398,683 ตัน/วัน

สำหรับจำนวนสถานที่กำจัดและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยรวมทั้งสิ้น 64 แห่ง แบ่งเป็นสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 4 แห่ง ดำเนินการกำจัดถูกต้อง 7 แห่ง และดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้อง 57 แห่ง พบจังหวัดที่มีสถานที่กำจัดขยะมากที่สุด คือ ลพบุรี 34 แห่ง รองลงมา สระบุรี 12 แห่ง, พระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี 7 แห่ง, นครนายกและสิงห์บุรี 4 แห่ง นนทบุรีและอ่างทอง 1 แห่ง

สถานการณ์ของโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

(1) โรคพิษจากตะกั่วหรือสารประกอบตะกั่ว
ในปี 2562 พบผู้ป่วยโรคจากพิษสารตะกั่ว ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 ราย อายุระหว่าง 5-9 ปี และในปี 2563 - 2565 ยังไม่พบรายงานผู้ป่วยโรคจากพิษสารตะกั่ว

จำนวนสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสารประกอบตะกั่วในเขตสุขภาพที่ 4 ในปี 2565 พบมากที่สุด คือ ปทุมธานี 394 แห่ง รองลงมาคือ พระนครศรีอยุธยา 224 แห่ง และนนทบุรี 210 แห่ง ตามลำดับ

(2) โรคจากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่วจากสิ่งแวดล้อม ปี 2565 ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการสัมผัสพิษสารตะกั่วในเด็กอายุ 0-14 ปี และตรวจหาปริมาณสารตะกั่วบนพื้นผิวในสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ 3 จังหวัดคือ พระนครศรีอยุธยา สระบุรี และปทุมธานี จำนวนทั้งหมด 69 คน ผลการประเมินความเสี่ยง พบว่าระดับความเสี่ยงต่ำ 62 คน (ร้อยละ 89.9) และเสี่ยงปานกลาง 7 คน (ร้อยละ 10.1) เก็บตัวอย่างฝุ่นตะกั่วบนพื้นผิวในสิ่งแวดล้อม จำนวน 182 จุด พบว่าผ่าน 157 จุด (ร้อยละ 86.3) ไม่ผ่าน 25 จุด (ร้อยละ 13.7)

(3) โรคจากฝุ่นซิลิกาหรือโรคปอดฝุ่นหิน
ในเขตสุขภาพที่ 4 ตั้งแต่ปี 2560-2565 พบผู้ป่วยสะสมจำนวน 124 ราย แบ่งเป็น ในปี 2562 จำนวน 25 ราย ในปี 2563 จำนวน 28 ราย ในปี 2564 จำนวน 29 ราย และในปี 2565 จำนวน 42 ราย โดยจำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือจังหวัดสระบุรี จำนวน 24 ราย รองลงมาคือ ลพบุรี 15 ราย และนนทบุรี 2 ราย

จำนวนสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับฝุ่นหินซิลิกาเขตสุขภาพที่ 4 มีจำนวนสถานประกอบการรวมจำนวน 371 แห่ง พบมากที่สุดคือ จังหวัดสระบุรี จำนวน 206 แห่ง รองลงมาคือ พระนครศรีอยุธยา จำนวน 61 แห่ง อ่างทอง จำนวน 41 แห่ง และลพบุรี จำนวน 22 แห่ง ตามลำดับ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (ต่อ)

(4) โรคจากภาวะอับอากาศ ในเขตสุขภาพที่ 4 รายงานตั้งแต่ปี 2560-2565 พบเหตุการณ์รวม 4 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 8 ราย ดังนี้ ในปี 2563 พบเหตุการณ์ 1 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 3 ราย ในจังหวัดปทุมธานี โดยพบสาเหตุการเสียชีวิตจากการขาดอากาศหายใจ ในปี 2564 พบเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 4 ราย ที่จังหวัดสิงห์บุรี พบสาเหตุจากการขาดอากาศหายใจ และในปี 2565 พบเหตุการณ์ 1 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 1 ราย ที่จังหวัดอ่างทอง สาเหตุเกิดจากการได้รับก๊าซพิษ

(5) โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)

ในเขตสุขภาพที่ 4 ตั้งแต่ปี 2562-2565 พบผู้ป่วยจำนวนสะสม 18 ราย พบในปี 2562 จำนวน 4 ราย ปี 2563 และ 2564 จำนวนปีละ 5 ราย และปี 2565 จำนวน 4 ราย โดยพบจำนวนผู้ป่วยในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี สระบุรี และนครนายก พบจังหวัดละ 1 ราย โดยพบในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4 ราย จำนวนสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับแร่ใยหิน แอสเบสตอสพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ในปีพ.ศ 2565 พบมากที่สุด คือจังหวัดปทุมธานี จำนวน 229 แห่ง รองลงมาคือจังหวัดสระบุรี จำนวน 178 แห่งและพระนครศรีอยุธยา จำนวน 141 แห่ง ตามลำดับ

(6) โรคของพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช

ในเขตสุขภาพที่ 4 ปี ตั้งแต่ปี 2563-2565 พบว่ามีอัตราป่วยจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช เท่ากับ 13.06, 13.75 และ 10.81 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มลดลง โดยปี 2565 พบว่า อัตราป่วยต่อแสนประชากรจากพิษสารกำจัดศัตรูพืชรวมมีค่าเท่ากับ 1.64 พบอัตราป่วยสูงสุด ที่จังหวัดสิงห์บุรี 2.11 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือลพบุรี 1.20 ต่อประชากรแสนคน โดยจากผลการตรวจคัดกรองหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืชในประชากรไทย กลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี 2564 พบว่า มีความเสี่ยง ร้อยละ 16.95 และไม่ปลอดภัย ร้อยละ 8.49 พบสูงสุดที่ลพบุรี (เสี่ยง ร้อยละ 23.96) รองลงมาเป็นปทุมธานี (เสี่ยง ร้อยละ 12.35) และนนทบุรี (เสี่ยง ร้อยละ 10.20) ตามลำดับ

(7) โรคหรืออาการจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5)

เขตสุขภาพที่ 4 ในปี 2565 พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับการสัมผัสมลพิษทางอากาศทั้งหมดจำนวน 469,407 ราย พบมากที่สุดคือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน 189,933 ราย รองลงมาคือ กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน 111,020 ราย กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด จำนวน 97,994 ราย (Ischemic heart diseases จำนวน 2,711 ราย และ Cerebrovascular diseases (Stroke) จำนวน 95,283 ราย) และกลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจกับCOPD จำนวน 62,589 ราย และพบโรค Asthma จำนวน 7,871 ราย ตามลำดับ ซึ่งจำแนกผู้ป่วยตามกลุ่มอายุ พบมากที่สุดคือ อายุ 35-59 ปี จำนวน 61,277 ราย รองลงมาคืออายุ 15-34 ปี จำนวน 36,333 ราย

ข้อมูลการรายงาน การสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

ในปี 2565 พื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีการรายงานข้อมูลเหตุการณ์ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมในระบบข้อมูล Event Based Province ของกองระบาดวิทยา ซึ่งพบว่ามีทั้งหมด 6 เหตุการณ์ เข้าเกณฑ์สอบสวนโรคและเกณฑ์ DCIR ประกอบด้วย

- โรคภาวะอับอากาศ 1 เหตุการณ์ (จังหวัดอ่างทอง พบเสียชีวิต 1 รายและบาดเจ็บ 1 ราย)
- โรคซิลิโคสิส 5 เหตุการณ์ แบ่งเป็นจังหวัดลพบุรี 1 เหตุการณ์ และจังหวัดสระบุรี 4 เหตุการณ์

บทที่ 1 บทนำ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี (สคร.4 สระบุรี) เป็นหน่วยงานสังกัดภายใต้กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ที่ดูแลพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ปทุมธานี นนทบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี ลพบุรี และนครนายก โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 สคร.4 สระบุรี ได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานทางด้านสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ในจังหวัดที่เป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนงานของกรมควบคุมโรคที่กำหนดแผนงานบูรณาการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และด้านจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมตามแผนบูรณาการด้านเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ โดยเขตสุขภาพที่ 4 ดำเนินการให้จังหวัดจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ทั้ง 8 จังหวัด และรวบรวมจัดทำเป็นข้อมูลภาพรวมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 เพื่อให้จังหวัดมีฐานข้อมูลด้าน OEHP ในการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพที่เป็นประเด็นสำคัญ และให้มีการขับเคลื่อนการลดโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและโรคที่เป็นปัญหาในพื้นที่ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2562

ในปีงบประมาณ 2566 สคร.4 สระบุรี ได้ดำเนินการขับเคลื่อนให้พื้นที่ 8 จังหวัดปรับปรุง ทบทวนและจัดทำฐานข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (OEHP) โดยเพิ่มเติมข้อมูลด้านสถานการณ์โรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2562 หรือโรคที่เป็นปัญหาในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเฝ้าระวัง ขับเคลื่อนการดำเนินงาน วางมาตรการในการกำหนดพื้นที่เสี่ยงสำหรับดูแลประชาชน ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562 ในภาพรวมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4
2. เพื่อนำข้อมูลทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ประกอบการวางแผนการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม เขตสุขภาพที่ 4

2.1 ข้อมูลทั่วไป

เขตสุขภาพที่ 4 อยู่ในพื้นที่ภาคกลางตอนบน ประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี และนครนายก มีประชากรรวม 5,426,071 คน

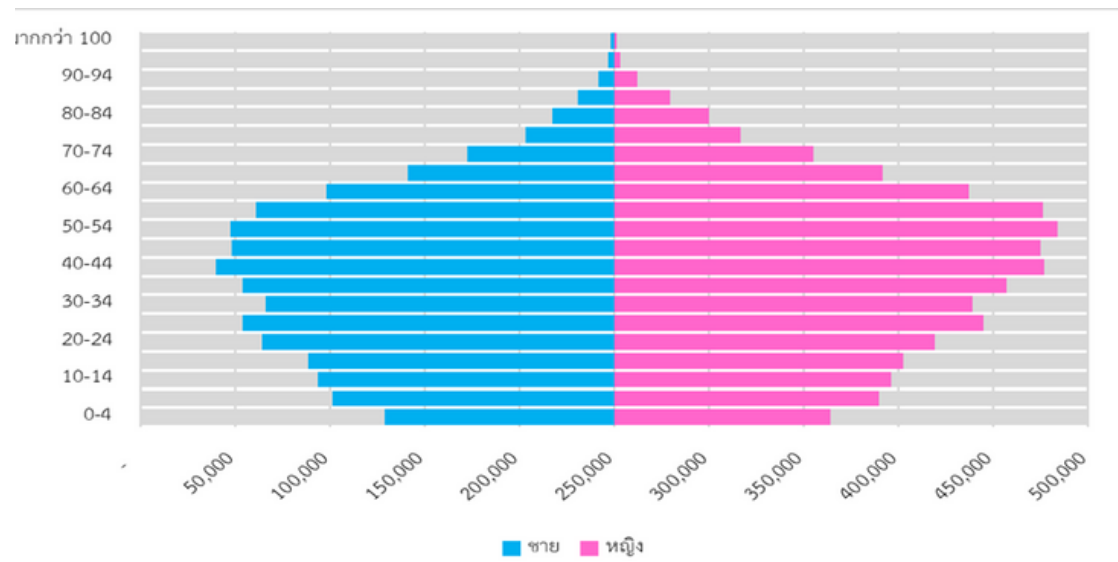
การปกครอง ในเขตสุขภาพที่ 4 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย 70 อำเภอ 710 ตำบล 5,700 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด 8 แห่ง เทศบาลนคร 4 แห่ง เทศบาลเมือง 34 แห่ง เทศบาลตำบล 143 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 469 แห่ง รวมเนื้อที่ 18,423.83 ตารางกิโลเมตร และบ้าน 2,636,983 หลังคาเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2565)

2.1.1 ข้อมูลประชากร

จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีประชากรรวม 5,422,363 คน แบ่งเป็นชาย 2,599,373 คน และหญิง 2,822,990 คน พบประชากรมากที่สุดในช่วงกลุ่มอายุ 19-60 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยทำงาน โดยจังหวัดที่มีประชากรจำนวนมากที่สุดคือ จังหวัดนนทบุรี รองลงมาคือจังหวัดปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม
สระบุรี	316,201	327,762	643,963
ลพบุรี	368,733	370,740	739,473
ปทุมธานี	563,851	626,208	1,190,059
นนทบุรี	599,167	689,468	1,288,635
พระนครศรีอยุธยา	394,024	426,488	820,512
สิงห์บุรี	97,144	107,382	204,526
อ่างทอง	131,399	143,364	274,763
นครนายก	128,854	131,578	260,432
รวม	2,599,373	2,822,990	5,422,363

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง; 2565

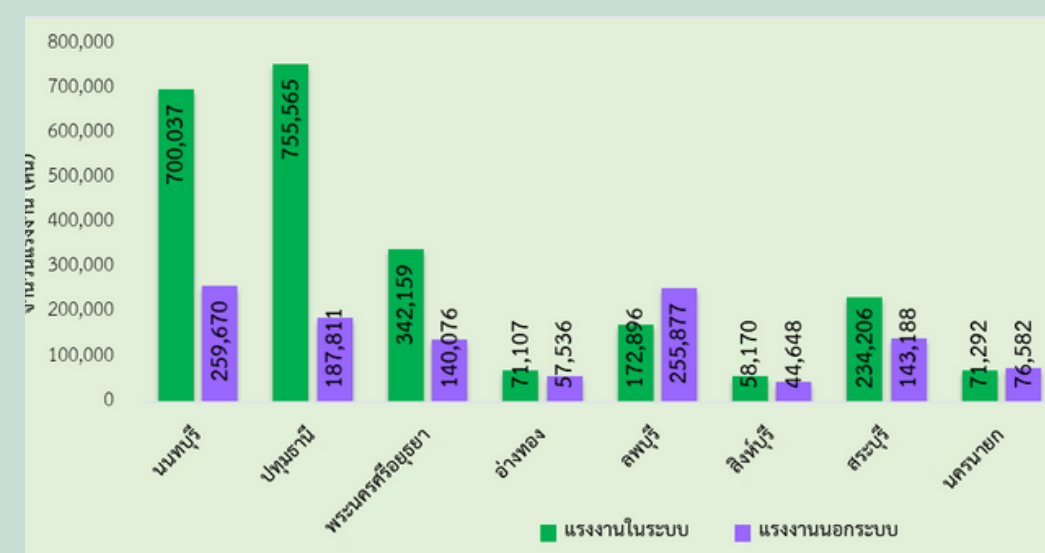

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง; 2565

2.2 ข้อมูลแรงงาน และเกษตรกร

2.2.1 แรงงานในระบบและนอกระบบ

ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจจำนวนผู้มีงานทำทั้งในระบบ และนอกระบบ พบว่า ในเขตสุขภาพที่ 4 มีแรงงานในระบบรวมจำนวน 2,405,432 คน พบมากที่สุดจังหวัดปทุมธานี รองลงมาคือ นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ และมีจำนวนแรงงานนอกระบบรวมทั้งสิ้น 1,165,388 คน พบมากที่สุดจังหวัดนนทบุรี รองลงมาคือ ลพบุรี และปทุมธานี ตามลำดับ ดังภาพที่ 2

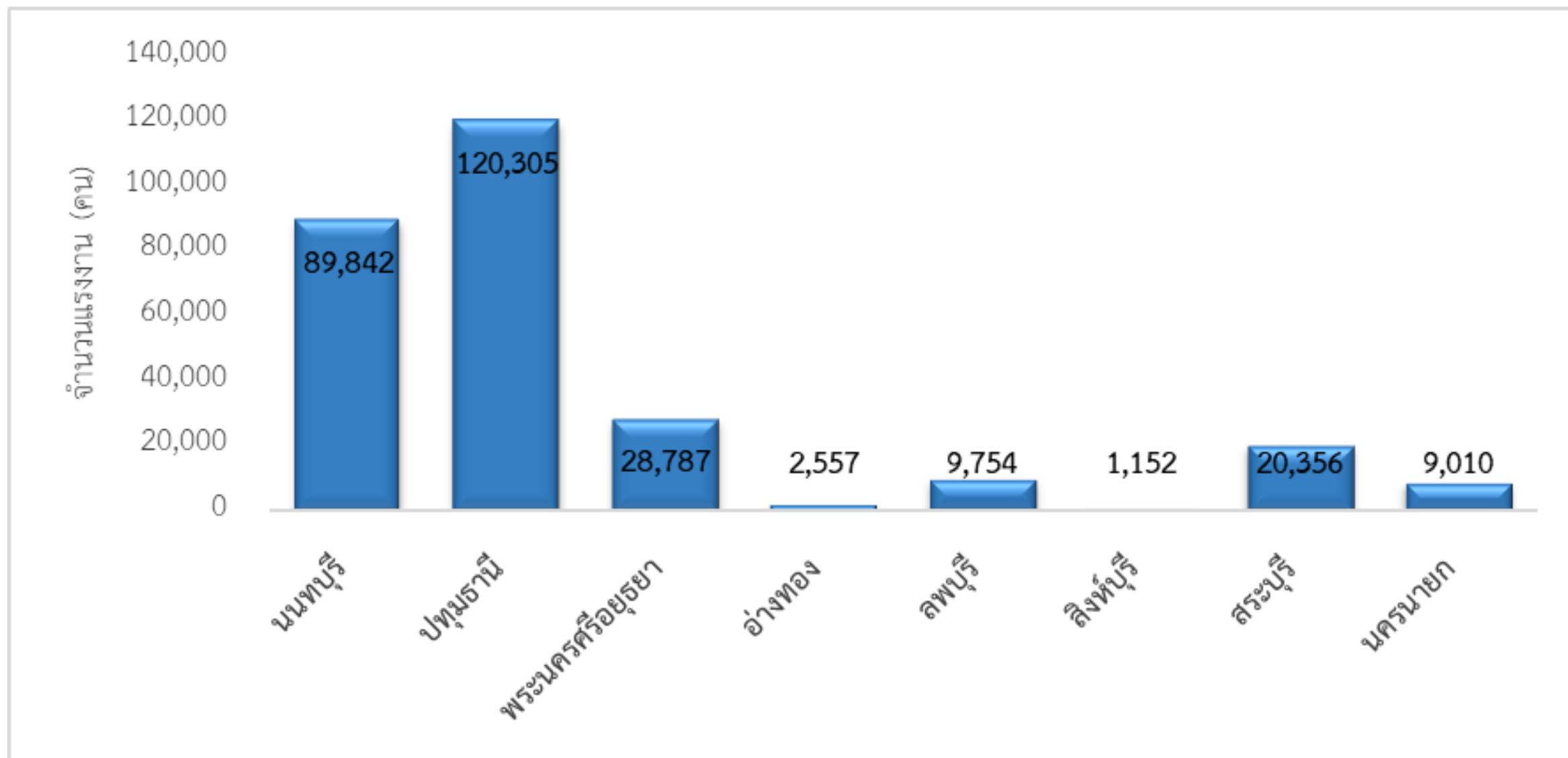

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; 2565

2.2 ข้อมูลแรงงาน และเกษตรกร (ต่อ)

2.2.2 แรงงานข้ามชาติ (แรงงานต่างด้าว)

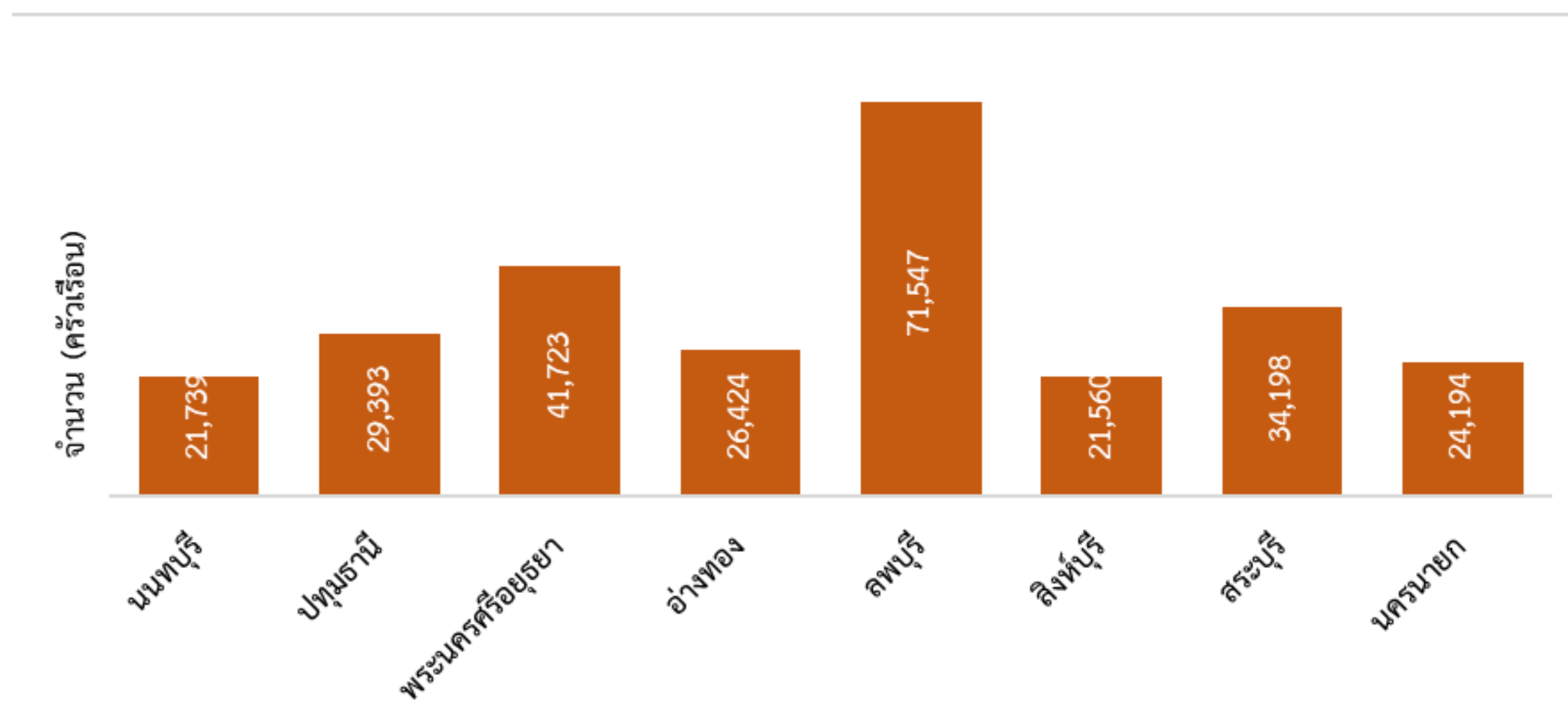
จากข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีจำนวน 281,763 คน มีการจ้างงานมากที่สุดในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี รองลงมาคือ นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ รายละเอียดตามภาพที่ 3

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; 2565

2.2.3 จำนวนครัวเรือนที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร

จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเขตสุขภาพที่ 4 ปี 2564 มีจำนวนที่ขึ้นทะเบียน 270,778 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่มีการขึ้นทะเบียนมากที่สุดคือ จังหวัดลพบุรี จำนวน 71,547 ครัวเรือน รองลงมาคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี และปทุมธานี จำนวน 41,723, 34,198 และ 29,393 ครัวเรือน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดตามภาพที่ 4

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; 2565

2.2.4 ข้อมูลพื้นที่ทางการเกษตร

เขตสุขภาพที่ 4 มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 5,641,062 ไร่ โดยจังหวัดลพบุรี มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 2,191,689 ไร่ รองลงมาคือ จังหวัดสระบุรี จำนวน 1,186,070 ไร่ และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,178,616 ไร่ พบทำนาข้าวมากที่สุด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,065,357 ไร่ ทำพืชไร่มากที่สุด ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 1,134,287 ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร รายจังหวัด

จังหวัด	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร				
		นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	สวนผัก ไม้ดอก/ ไม้ประดับ	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ
สระบุรี	1,186,070	424,878	553,166	21,856	8,693	177,477
ลพบุรี	2,191,689	812,655	1,134,287	23,317	20,512	200,918
ปทุมธานี	510,383	341,277	0	23,974	26,491	118,641
นนทบุรี	219,612	150,440	0	20,571	26,230	22,371
พระนครศรีอยุธยา	1,178,616	1,065,357	0	8,411	9,710	95,138
สิงห์บุรี	491,813	345,199	112,241	0	2,342	32,031
อ่างทอง	424,488	342,559	49,744	0	7,551	24,634
นครนายก	617,007	457,634	0	24,144	9,796	125,433
รวม	5,641,062	2,874,642	1,849,438	122,273	111,325	796,643

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร; 2565

2.3 ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม

2.3.1 โรงงานอุตสาหกรรม

จากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2565 ซึ่งไม่รวมถึงโรงงานที่ยังไม่แจ้งการประกอบหยุดชั่วคราวหรือเลิกประกอบกิจการและมีขนาดตั้งแต่ 50 แรงม้า/คนงาน 50 คน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน ฉบับที่ 2 ปีพ.ศ. 2562 ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรกของแต่ละจังหวัด มีรายละเอียดตามตารางที่ 3-10

ข้อมูลพื้นฐานทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ตารางที่ 3 จำนวนสถานประกอบการที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดสระบุรี

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยิบซัม หรือปูนปลาสเตอร์	164
การขุดหรือลอก กรวด ทราย หรือดิน	133
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการตัดแยกหรือฝังกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535	59
การไม่ บด หรือย่อยหิน	56
การกลึง เจาะ คว้าน กัด ไส เจียน หรือเชื่อมโลหะทั่วไป	54
การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	51
การสี ฝัด หรือขัดข้าว	45
การผลิตพลังงานไฟฟ้าจาก พลังงานแสงอาทิตย์ ยกเว้นที่ติดตั้งบนหลังคา ดาดฟ้า หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดบนอาคารซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้โดยมีขนาดกำลังการผลิตติดตั้ง สูงสุดรวมกันของแผงเซลล์แสงอาทิตย์ไม่เกิน 1,000 กิโลวัตต์	41
การทำซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์	36
โรงงานผลิตภัณฑ์ เครื่องกระเบื้องเคลือบ เครื่องปั้นดินเผา หรือเครื่องดินเผา	35

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ตารางที่ 4 จำนวนสถานประกอบการที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดลพบุรี

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยิบซัม หรือปูนปลาสเตอร์	51
การปอกหัวพืช หรือทำหัวพืชให้เป็นเส้น แวน หรือแท่ง	47
การสี ฝัด หรือขัดข้าว	36
การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	32
การขุดหรือลอก กรวด ทราย หรือดิน	31
การต้ม นึ่ง หรืออบพืชหรือเมล็ดพืช	31
การผลิตพลังงานไฟฟ้าจาก พลังงานแสงอาทิตย์ โดยมีขนาดกำลังการผลิตติดตั้ง สูงสุด รวมกันของแผงเซลล์แสงอาทิตย์ไม่เกิน 1,000 กิโลวัตต์	27
โรงงานผลิต ประกอบ ตัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรสำหรับใช้ในการกลสิกรรมหรือ การเลี้ยงสัตว์ และรวมถึงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าว	24
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการทำน้ำแข็ง หรือ ตัด ซอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง	24
โรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า	15

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ข้อมูลพื้นฐานทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ตารางที่ 5 จำนวนสถานประกอบที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดปทุมธานี

กรมควบคุมโรค
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์	180
การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	128
โรงงานห้องเย็น	121
การกลึง เจาะ คิวาน กัด ไส เจียน หรือเชื่อมโลหะทั่วไป	111
การทำเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเรือนหรือประดับ รวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว	106
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการตัดแยกหรือฝังกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535)	105
การทำพลาสติกเป็นเม็ด แท่ง ท่อ หลอด แผ่น ชื่น ผง หรือรูปทรงต่าง ๆ	77
การทำภาชนะบรรจุ เช่น ถูหรือกระสอบ	73
การทำชิ้นส่วนพิเศษ หรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์ หรือรถพ่วง	73
โรงงานทำเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ซึ่งมีใช้เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากพลาสติกอัดเข้ารูป	70

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ตารางที่ 6 จำนวนสถานประกอบที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดนนทบุรี

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	118
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือปูนปลาสเตอร์	93
โรงงานทำเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ซึ่งมีใช้เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารจากพลาสติกอัดเข้ารูป	79
การกลึง เจาะ คิวาน กัด ไส เจียน หรือเชื่อมโลหะทั่วไป	68
การเลื่อย ไส ขอย เสาะร่อง หรือการแปรรูปไม้ด้วยวิธีอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	52
ทำเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเรือน และเครื่องประดับจากพลาสติก เช่น ช้อน ขวดน้ำ กล่องบรรจุขนม ตัวการ์ตูน ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า รีโมทแอร์ ระบุหน้าต่าง ยู.พี.วี.ซี. ฯลฯ	49
การพิมพ์ การทำแฟ้มเก็บเอกสาร การเย็บเล่ม ทำปก หรือตกแต่งสิ่งพิมพ์	44
ทำวงกบประตู-หน้าต่างไม้ ทำเฟอร์นิเจอร์ เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง เครื่องเรือนเครื่องใช้ใน บ้านเรือน และเครื่องตกแต่งภายในอาคารโดยใช้ไม้แปรรูป	39
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ การทำน้ำแข็ง หรือ ตัด ขอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง	35
ทำผลิตภัณฑ์จากพลาสติกภาชนะบรรจุ เช่น ถูพลาสติก ขวดพลาสติกใส่กาว ภาชนะบรรจุอาหารจากโฟม ขวด ถัง ผลิตเครื่องใช้จากพลาสติก เช่น ไม้แขวนเสื้อ ชันน้ำ	35

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ข้อมูลพื้นฐานทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ตารางที่ 7 จำนวนสถานประกอบการที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
โรงงานผลิต ประกอบ ดัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องกระจายเสียงหรือบันทึกเสียง เครื่องส่งวิทยุ เครื่องส่งโทรทัศน์ เครื่องรับส่งสัญญาณหรือจับสัญญาณ เครื่องเรดาร์ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวกึ่งนำหรือตัวกึ่งนำชนิดไวท์ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว	108
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการตัดแยกหรือฝังกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ 2	102
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์	99
การกลึง เจาะ คว้าน กัด ไส เจียน หรือเชื่อมโลหะทั่วไป	91
คูทราย	88
การทำวงกบ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานหน้าต่าง บานประตู หรือส่วนประกอบที่ทำด้วยไม้ของอาคาร	61
ขุดตัดดินหรือทรายหรือคูทรายในที่ดินกรรมสิทธิ์	59
การสี ฝัด หรือขัดข้าว	59
การทำเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเรือน หรือประดับ รวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว	57
การทำพลาสติกเป็นเม็ด แท่ง ท่อ หลอด แผ่น ชิ้น ผง หรือรูปทรงต่าง ๆ	55

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ตารางที่ 8 จำนวนสถานประกอบการที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดสิงห์บุรี

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การสี ฝัด หรือขัดข้าว	24
โรงงานผลิตอิฐ กระเบื้องหรือท่อใช้ในการก่อสร้างบ้านหลอมโลหะ กระเบื้องประดับ (architectural terracotta) ร่องในเตาไฟท่อ/ยอดปล่องไฟ/วัตถุดิบไฟ จากดินเหนียว	15
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์	7
การขุดหรือลอก กรวด ทราย หรือดิน	3
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ การทำน้ำแข็ง หรือ ตัด ซอย บด หรือย่อน้ำแข็ง	8
การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	8
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการตัดแยกหรือฝังกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535)	6
การต้ม นึ่ง หรืออบพืชหรือเมล็ดพืช	4
การเลื่อย ไส ซอย เซาะร่อง หรือการแปรรูปไม้ด้วยวิธีอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4
กลึง ไส กัด เจาะ เชื่อมและเจียรไนโลหะทุกชนิด	4

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ข้อมูลพื้นฐานทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ตารางที่ 9 จำนวนสถานประกอบการที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดอ่างทอง

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การดูทราย	52
การสี ฝัด หรือขัดข้าว	22
การขุดหรือลอก กรวด ทราย หรือดิน	20
โรงงานผลิตอิฐ กระเบื้องหรือท่อใช้ในการก่อสร้างบ้านหลอมโลหะ กระเบื้องประดับ (architectural terracotta) ร่องในเตาไฟท่อ/ยอดปล่องไฟ/วัตถุทนไฟ จากดินเหนียว	16
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์	15
การเลื่อย ไซ ซอย เซาะร่อง หรือการแปรรูปไม้ด้วยวิธีอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	12
การเก็บรักษาหรือลำเลียงพืช เมล็ดพืช หรือผลิตผลจากพืช ในไซโล โกดังหรือคลังสินค้า	11
การทำวงกบ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานหน้าต่าง บานประตู หรือส่วนประกอบที่ทำด้วยไม้ของอาคาร	10
การร่อน ล้าง คัด หรือแยกขนาดหรือคุณภาพของผลิตผลเกษตรกรรม	9
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการทำน้ำแข็ง หรือ ตัด ซอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง	8
ซ่อมเครื่องยนต์ ซ่อมช่วงล่างและเคาะพ่นสีรถยนต์	8

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

ตารางที่ 10 จำนวนสถานประกอบการที่มีการประกอบกิจการสูงสุด 10 ลำดับแรก ของจังหวัดนครนายก

การประกอบกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต/คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์	13
การเลื่อย ไซ ซอย เซาะร่อง หรือการแปรรูปไม้ด้วยวิธีอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	9
การทำภาชนะบรรจุเครื่องมือ หรือเครื่องใช้จากไม้และรวมถึงชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์	9
การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	9
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการทำน้ำแข็ง หรือ ตัด ซอย บด หรือย่อยน้ำแข็ง	8
การสกัดน้ำมันจากพืช หรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์	8
โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับถลุง ผสม ทำให้บริสุทธิ์ หลอม หล่อ รีด ดึง หรือผลิตโลหะ ในขั้นต้น ซึ่งมีโลหะเหล็กหรือเหล็กกล้า (non-ferrous metal basic industries)	6
การสี ฝัด หรือขัดข้าว	8
การทำอาหารผสมหรืออาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์	4
การทำวงกบ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานหน้าต่าง บานประตู หรือส่วนประกอบที่ทำด้วยไม้ของอาคาร	4
การทำปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์	4

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม; 2565

2.3.2 นิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม

ในเขตสุขภาพที่ 4 มีที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรีและอ่างทอง ซึ่งประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรม 10 แห่ง และเขตประกอบการอุตสาหกรรม 6 แห่ง รายละเอียดตามตารางที่ 11

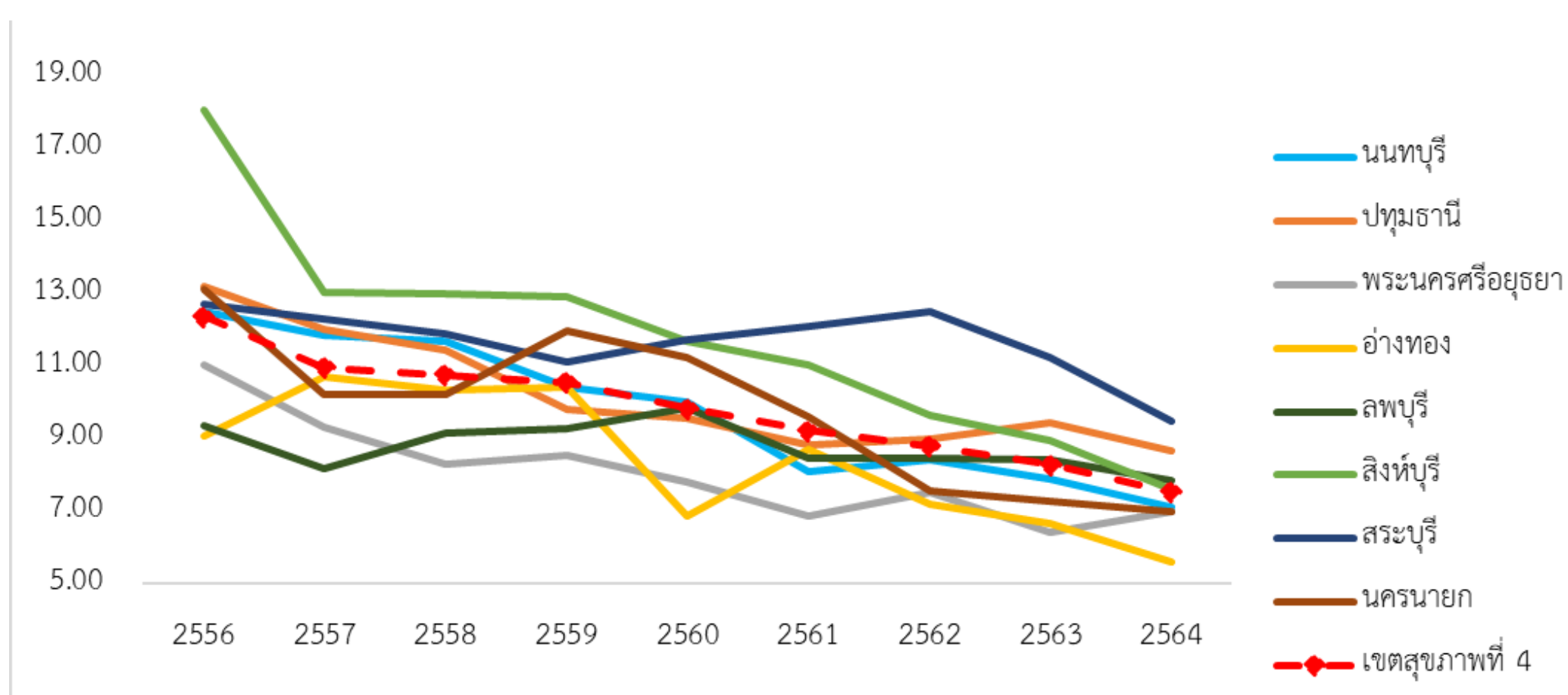
ตารางที่ 11 รายชื่อนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม ในเขตสุขภาพที่ 4

จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม/เขตประกอบการอุตสาหกรรม
ปทุมธานี	นิคมอุตสาหกรรมนวนคร
	นิคมอุตสาหกรรมบางกะดี อินดัสเตรียล พาร์ค
	เขตประกอบการอุตสาหกรรม ไทยชูซูกิ
พระนครศรีอยุธยา	นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค บ้านหว่า
	นิคมอุตสาหกรรมโรจนะ
	นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน
	นิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร
	นิคมอุตสาหกรรมฟาสแฟค
	เขตประกอบการอุตสาหกรรม แฟคตอรีแลนด์วังน้อย
สระบุรี	นิคมอุตสาหกรรมแก่งคอย สระบุรี
	นิคมอุตสาหกรรมหนองแค สระบุรี
	เขตประกอบการอุตสาหกรรม เครื่องซีเมนต์ไทย สระบุรี
	เขตประกอบการอุตสาหกรรม แก่งคอย (ทีพีไอ)
	เขตประกอบการอุตสาหกรรมเอส ไอ แอล สระบุรี (ปูนซีเมนต์ไทย)
	เขตประกอบการอุตสาหกรรม ดับบลิวเอชเอ สระบุรี
อ่างทอง	นิคมอุตสาหกรรมเวสต์ ฟู๊ด วิลเลจไทยแลนด์

ที่มา: การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.); 2565

2.3.3 อัตราการประสบอันตรายจากการทำงาน

อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานรวมทุกกรณีต่อลูกจ้าง 1,000 ราย ในปี 2556-2564 พบว่ามีแนวโน้มของการการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยนั้นลดลง ข้อมูลปี 2564 ในเขตสุขภาพที่ 4 มีอัตราการประสบอันตรายจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 ราย เท่ากับ 7.52 พบสูงสุดที่จังหวัด สระบุรี (9.45%) รองลงมา ได้แก่ ปทุมธานี (8.66%) ลพบุรี (7.82%) สิงห์บุรี (7.59%) นนทบุรี (7.08%) นครนายก (6.99%) พระนครศรีอยุธยา (6.96%) และอ่างทอง (5.60%) ตามลำดับ

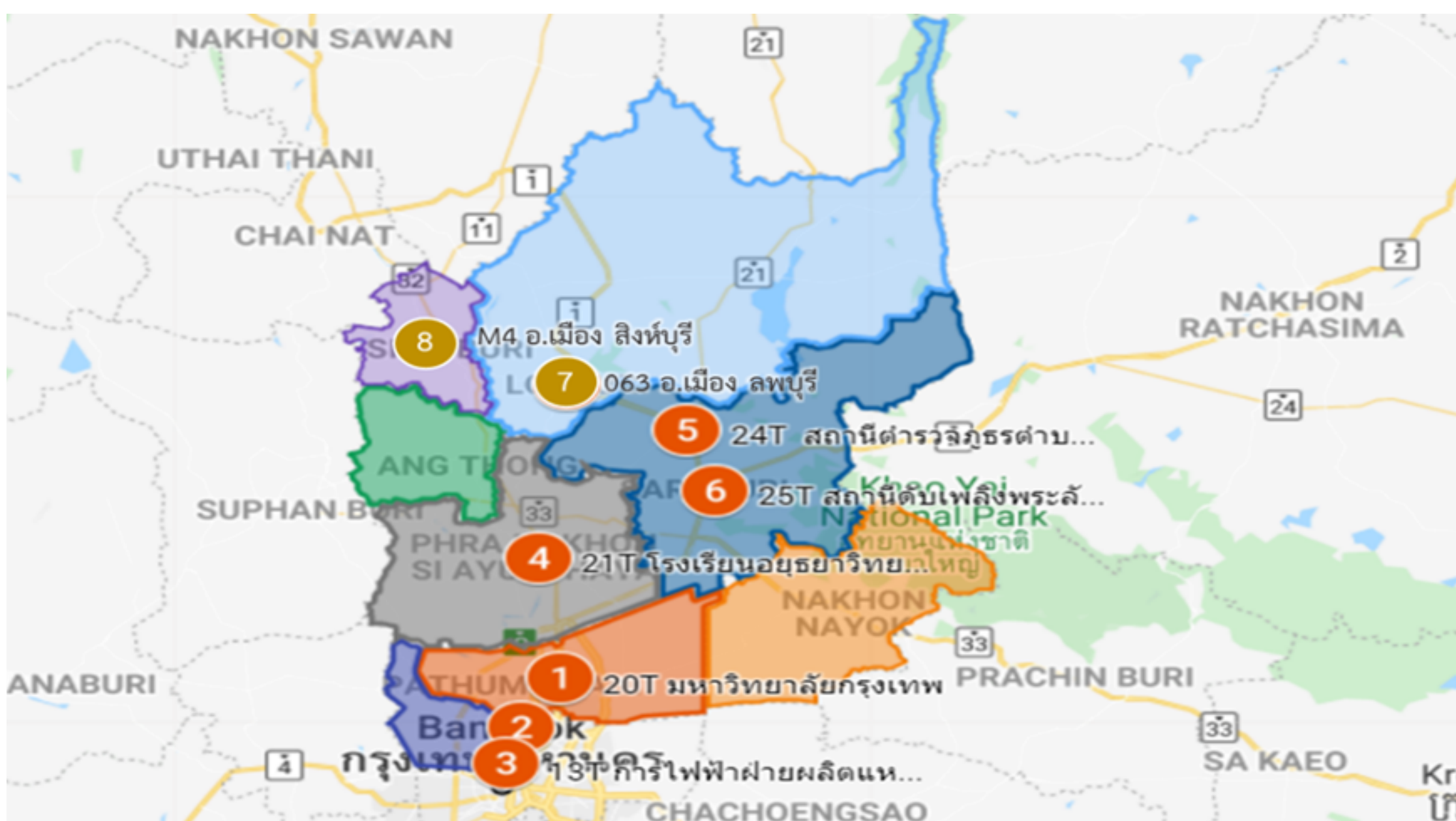
ที่มา : ข้อมูลสถิติกองทุนเงินทดแทน จำนวนอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1000 ราย จำแนกรายจังหวัด; 2565

2.4 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงมลพิษ

2.4.1. ข้อมูลมลพิษอากาศ

ข้อมูลสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษถาวร 6 สถานี ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี 2 สถานี จังหวัดปทุมธานี 1 สถานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1 สถานี และจังหวัดสระบุรี 2 สถานี และสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศชั่วคราว 2 สถานี ได้แก่ จังหวัดลพบุรี 1 สถานี และจังหวัดสิงห์บุรี 1 สถานี รวม 8 สถานี แสดงรายละเอียดดังภาพที่ 6

- 1) สถานี 13T กรมควบคุมโรค ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี
- 2) สถานี 20T มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
- 3) สถานี 21T โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ต.ประตู่ชัย จ.พระนครศรีอยุธยา
- 4) สถานี 22T มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
- 5) สถานี 24T สถานีตำรวจภูธรตำบลหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี
- 6) สถานี 25T สถานีดับเพลิงพระลักษมณ์ ต.ปากเพรียว อ.เมือง จ.สระบุรี
- 7) สถานี 63O ตำบลทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี (สถานีชั่วคราว outdoor)
- 8) สถานี M4 อ.เมือง จ.สิงห์บุรี (สถานีชั่วคราว mobile)

แผนที่แสดงสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ข้อมูลสถานการณ์คุณภาพอากาศ จากกรมควบคุมมลพิษ ดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index : AQI) เป็นการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจของประชาชนทั่วไป เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบถึงสถานการณ์มลพิษทางอากาศในแต่ละพื้นที่ว่าอยู่ในระดับใดมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยหรือไม่ ดัชนีคุณภาพอากาศ 1 ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ 6 ชนิด รายละเอียดดังนี้

ผลการตรวจวัดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) (ค่ามาตรฐานเฉลี่ย 1 ปี 40 ppb) มีผลการตรวจดังนี้ สถานี 13T อ.บางกรวย จ.นนทบุรี มีค่า 1 ppb ในสถานี 20T ในพื้นที่อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีค่า 2 ppb ในสถานี 21T ในพื้นที่อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา มีค่า 1 ppb และในสถานี 24T อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี มีค่า 1 ppb

ผลการตรวจวัดก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) (ค่ามาตรฐานเฉลี่ย 1 ปี 30 ppb) มีผลการตรวจดังนี้ สถานี 13T อ.เมือง จ.นนทบุรี มีค่า 16 ppb สถานี 20T อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีค่า 10 ppb สถานี 21T อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา มีค่า 10 ppb สถานี 24T อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี มีค่า 28 ppb และสถานี 25T อ.เมือง จ.สระบุรี มีค่า 16 ppb

ผลการตรวจวัดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) มีผลการตรวจดังนี้ สถานี 13T กรมควบคุมโรค อ.เมือง จ.นนทบุรี มีค่า 0.48 ppm สถานี 20T อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีค่า 0.30 ppm และสถานี 24T อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี มีค่า 0.50 ppm

ผลการตรวจวัดก๊าซโอโซน (O₃) มีผลการตรวจดังนี้ สถานี 13T อ.เมือง จ.นนทบุรี มีค่า 28 ppb สถานี 20T อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีค่า 2 ppb สถานี 21T อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา มีค่า 26 ppb สถานี 24T อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี มีค่า 1.6 ppb และ สถานี 25T อ.เมือง จ.สระบุรี มีค่า 25 ppb

ผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) (มีค่ามาตรฐานเฉลี่ย 1 ปี 50 µg/m³) มีผลการตรวจดังนี้ สถานี 13T ในพื้นที่อ.เมือง จ.นนทบุรี มีค่า 35 µg/m³ สถานี 20T ในพื้นที่อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีค่า 38 µg/m³ สถานี 21T ในพื้นที่อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา มีค่า 64 µg/m³ สถานี 24T ในพื้นที่อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี มีค่า 99 µg/m³ และสถานี 25T ในพื้นที่อ.เมืองสระบุรี มีค่า 45 µg/m³

ผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) (มีค่ามาตรฐานเฉลี่ย 1 ปี 25 µg/m³) มีผลการตรวจดังนี้ สถานี 13T อ.บางกรวย จ.นนทบุรี มีค่า 20 µg/m³ สถานี 20T ในพื้นที่อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี มีค่า 23 µg/m³ สถานี 21T อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา มีค่า 18 µg/m³ สถานี 22T ในพื้นที่อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี มีค่า 17 µg/m³ สถานี 24T อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี มีค่า 29 µg/m³ สถานี 25T อ.เมือง จ.สระบุรี มีค่า 23 µg/m³

2.4.2. ข้อมูลมลพิษขยะ

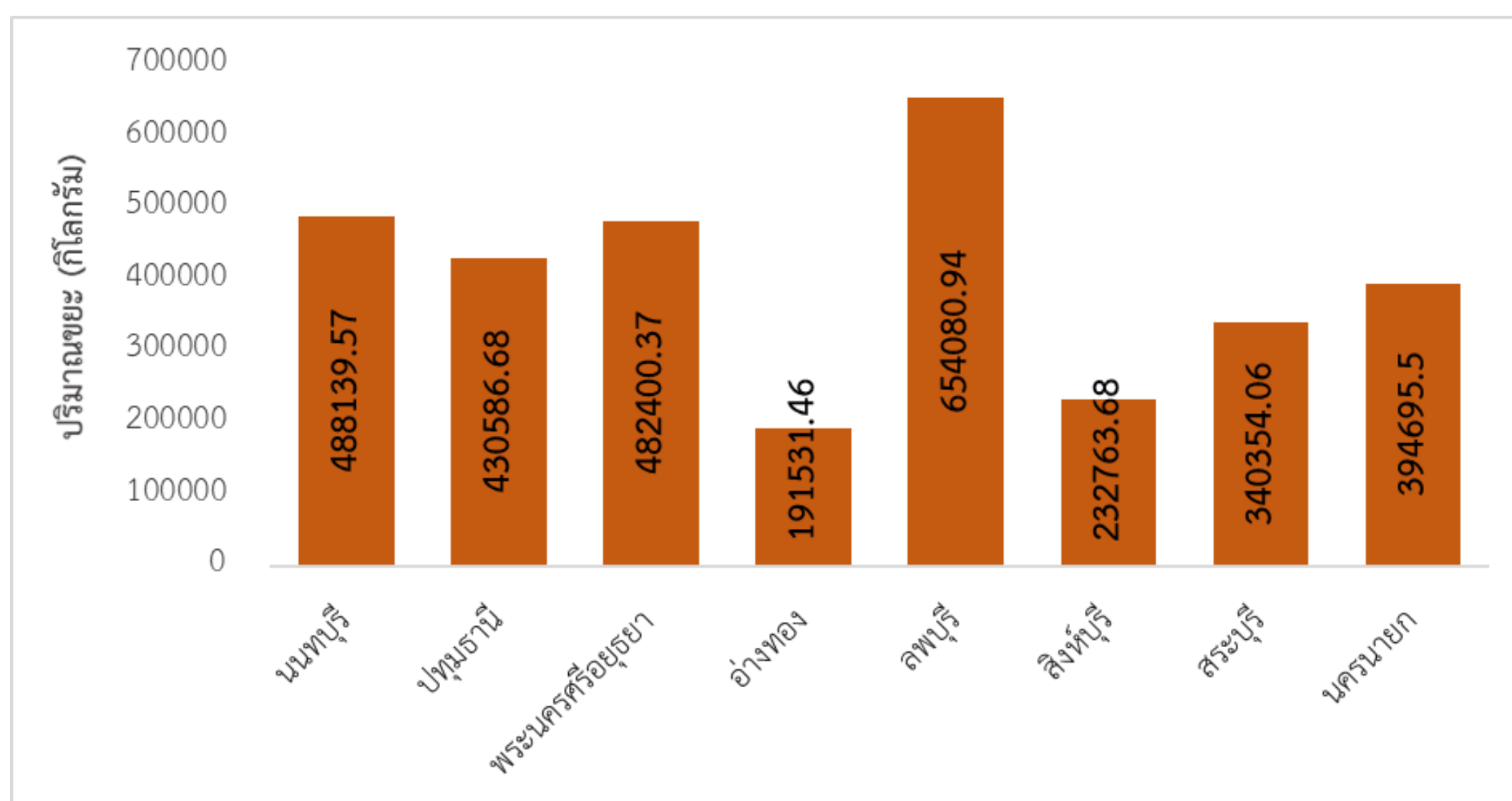
รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2564 ได้รายงานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 7,089 ตัน/วัน โดยจังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนมากที่สุดคือ จังหวัดนนทบุรี 1,989 ตัน/วัน รองลงมาคือ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดถูกต้อง 3,207 ตัน/วัน และจังหวัดที่มีการกำจัดมูลฝอยชุมชนถูกต้องที่สุดคือ นนทบุรี 1,582 ตัน/วัน มีขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดไม่ถูกต้อง 2,618 ตัน/วัน จังหวัดที่มีการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนไม่ถูกต้องมากที่สุด คือปทุมธานี 1,058 ตัน/วัน และปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 1,264 ตัน/วัน โดยพบว่าในจังหวัดที่มีการนำขยะมูลฝอยชุมชนกลับไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือนนทบุรี 407 ตัน/วัน มีปริมาณมูลฝอยชุมชนที่ตกค้างรวม 1,151,013 ตัน/วัน จังหวัดที่มีขยะมูลฝอยตกค้างมากที่สุด คือ พระนครศรีอยุธยา 398,683 ตัน/วัน มีรายละเอียดตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน รายจังหวัด เขตสุขภาพที่ 4

จังหวัด	ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ขยะมูลฝอยชุมชนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตัน/วัน)	ขยะมูลฝอยชุมชนตกค้าง (ตัน/วัน)
นครนายก	217	72	27	118	24,675
นนทบุรี	1,989	407	1,582	-	-
ปทุมธานี	1,714	161	495	1,058	126,630
พระนครศรีอยุธยา	1,287	197	644	446	398,683
ลพบุรี	872	191	-	681	240,899
สระบุรี	621	133	287	201	334,060
สิงห์บุรี	154	53	22	79	26,066
อ่างทอง	235	50	150	35	-
รวม	7,089	1,264	3,207	2,618	1,151,013

ที่มา: รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564 ณ ธันวาคม 2565

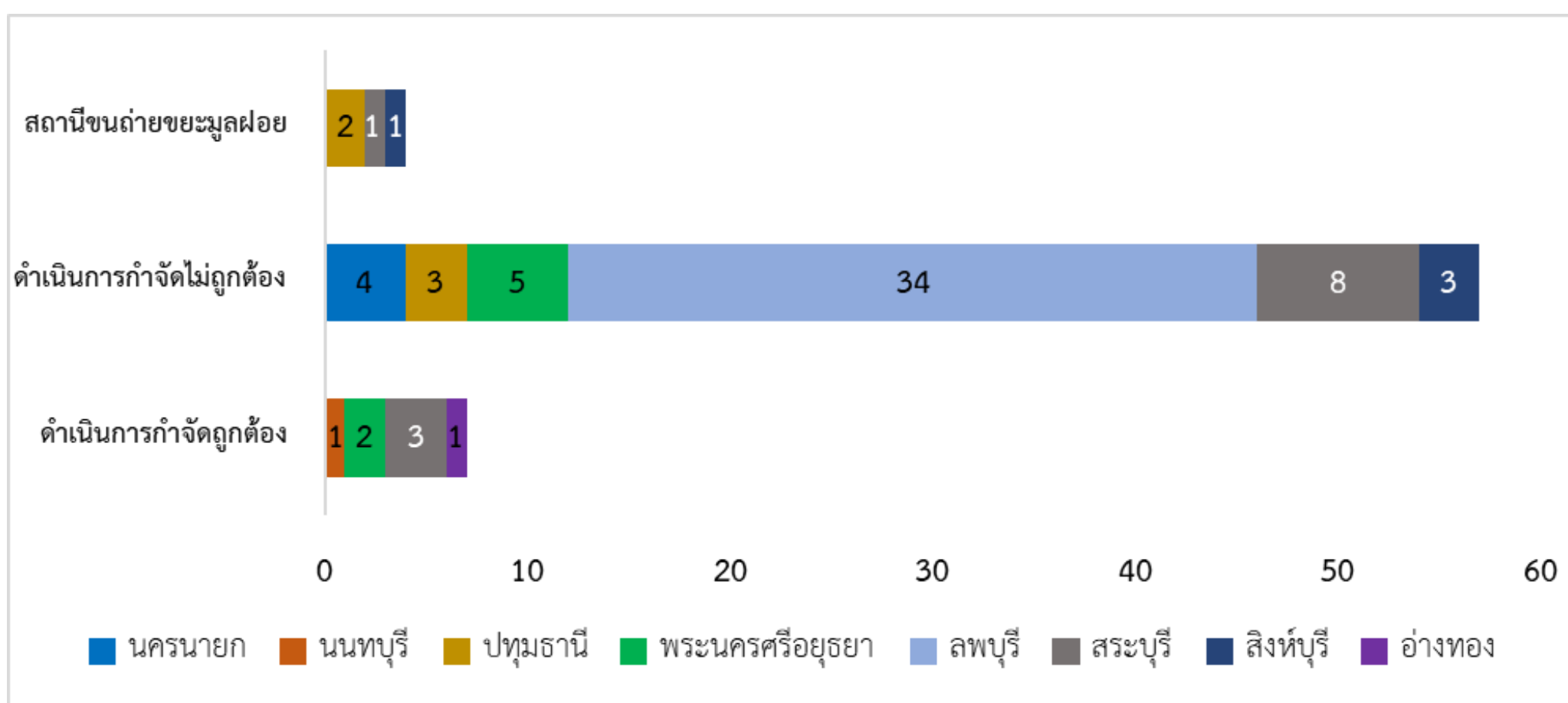
ข้อมูลจากโปรแกรมกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย พบว่าปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในเขตสุขภาพที่ 4 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2565 มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อรวม 3,214,552.26 กิโลกรัม โดยจังหวัดที่มีมูลฝอยติดเชื้อมากที่สุด คือ ลพบุรี 654,080.94 กิโลกรัม รองลงมา คือ นนทบุรี 488,139.57 กิโลกรัม และพระนครศรีอยุธยา 482,400.37 กิโลกรัม ตามลำดับ

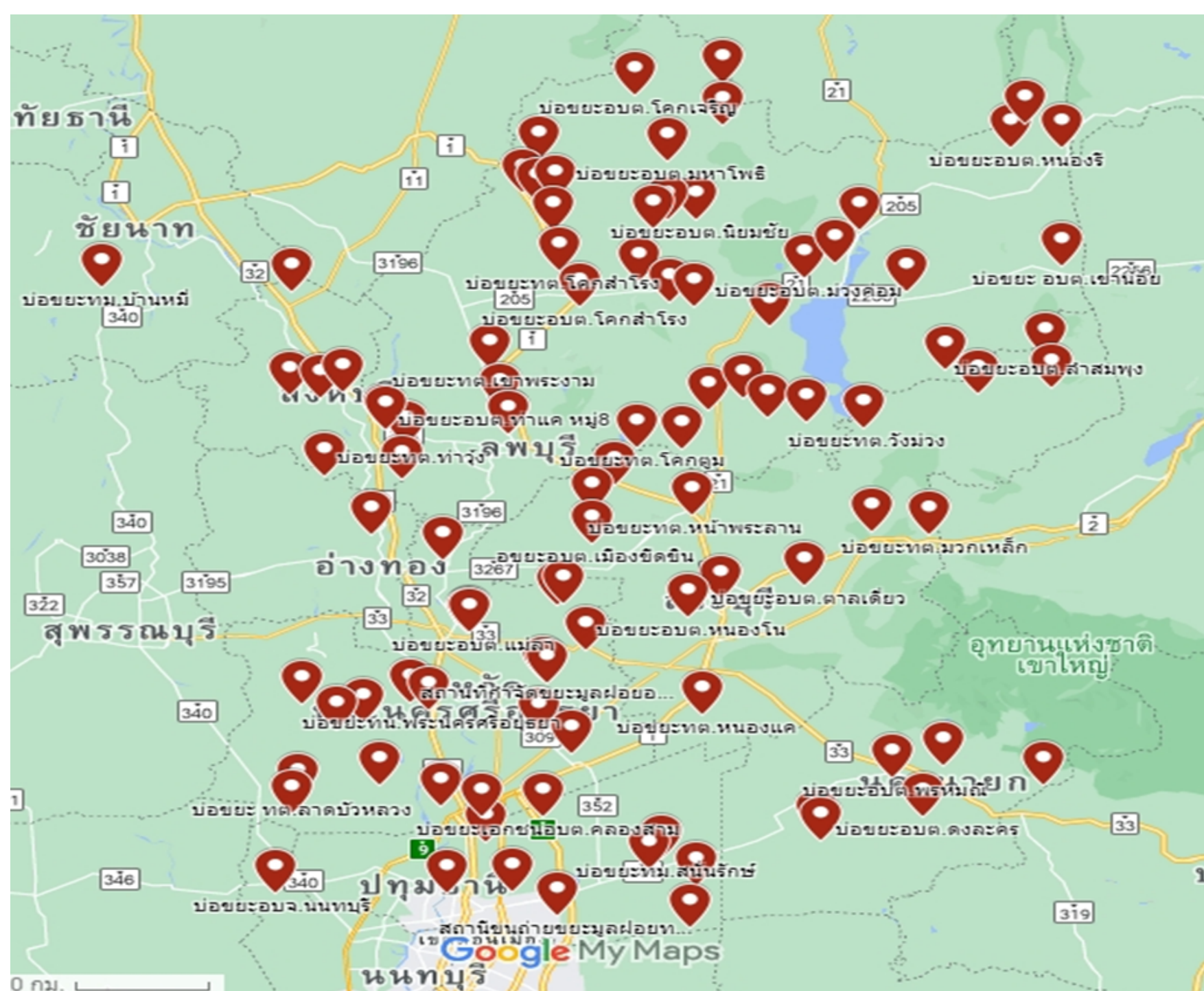
ที่มา: โปรแกรมกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ; 2565

2.4.3. พื้นที่บ่อขยะ ในเขตสุขภาพที่ 4

ข้อมูลรายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี 2565 ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีจำนวนสถานที่กำจัดและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยรวม จำนวน 64 แห่ง แบ่งเป็น สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 4 แห่ง ดำเนินการกำจัดถูกต้อง 7 แห่ง ดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้อง 57 แห่ง แบ่งจำแนกรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีบ่อกำจัดขยะมากที่สุด คือ จังหวัดลพบุรี จำนวน 34 แห่ง (กำจัดไม่ถูกต้อง 34 แห่ง) รองลงมาได้แก่ จังหวัดสระบุรี 12 แห่ง (สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 1 แห่ง ดำเนินการกำจัดถูกต้อง 3 แห่ง และดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้อง 8 แห่ง) พระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 แห่ง (ดำเนินการกำจัดถูกต้อง 2 แห่ง และดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้อง 5 แห่ง) จังหวัดปทุมธานี จำนวน 7 แห่ง (สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 2 แห่ง และดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้อง 3 แห่ง) จังหวัดนครนายก จำนวน 4 แห่ง (ดำเนินการกำจัดไม่ถูกต้อง 4 แห่ง) จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 4 แห่ง (สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 1 แห่ง ดำเนินการไม่กำจัดถูกต้อง 3 แห่ง) จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 แห่ง (ดำเนินการกำจัดถูกต้อง 1 แห่ง) และจังหวัดอ่างทอง จำนวน 1 แห่ง (ดำเนินการกำจัดถูกต้อง 1 แห่ง)

ที่มา : รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี 2565

แผนที่แหล่งกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 จำแนกรายจังหวัด ปี 2565

บทที่ 3

สถานการณ์โรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ 2562

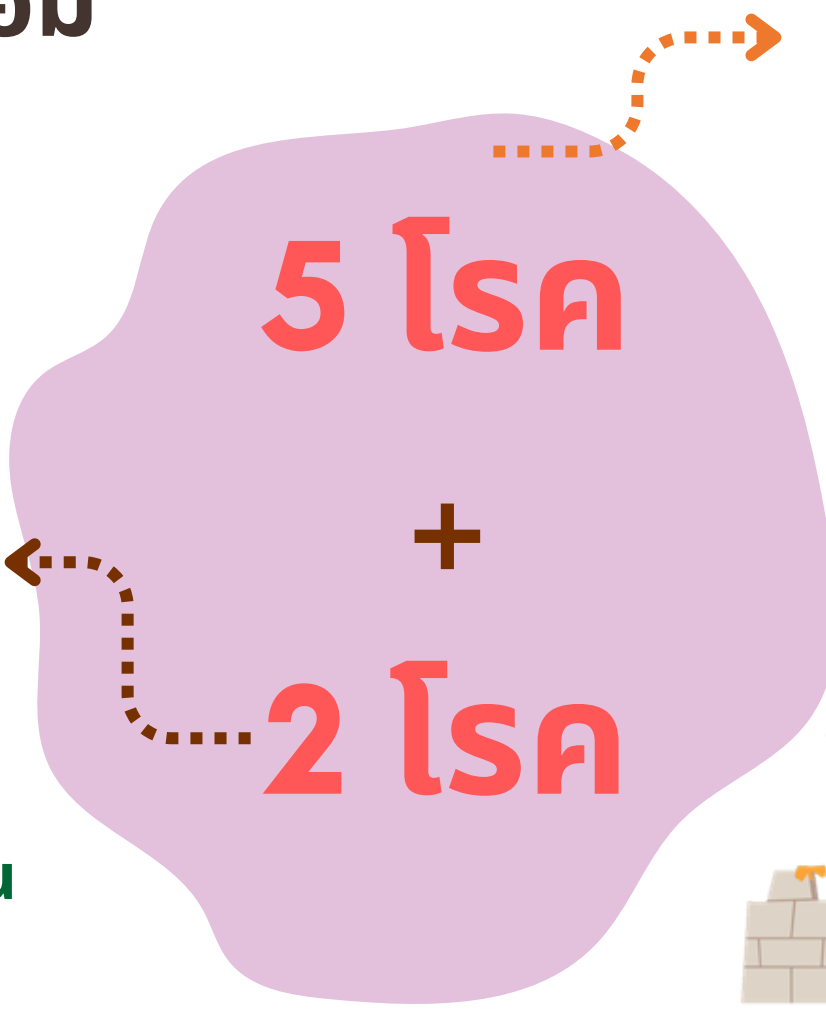

โรคจากสิ่งแวดล้อม

โรคจากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน

โรคจากการประกอบอาชีพ

โรคจากตะกั่ว/สารประกอบของตะกั่ว

โรคจากฝุ่นซิลิกา

โรคจากภาวะอับอากาศ

โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)

โรคจากสารกำจัดศัตรูพืช

3.1 ข้อมูลการเจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

3.1.1 โรคจากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว จากการประกอบอาชีพ

จากการรายงานข้อมูลตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2562 - 2565 พบว่าไม่มีรายงานผู้ป่วยจากพิษสารตะกั่วจากการทำงานในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 จำนวนผู้ป่วยสะสม 0 ราย

สำหรับการรายงานข้อมูลผู้ป่วยจากพิษสารตะกั่วรวมทุกสาเหตุ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2562 - 2565 เขตสุขภาพที่ 4 พบว่า ในปี 2562 พบจำนวนผู้ป่วยในพื้นที่ 1 จังหวัด คือ ปทุมธานี จำนวน 2 ราย ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 5-9 ปี ในปี 2563 - 2565 ไม่พบการรายงานผู้ป่วยจากพิษสารตะกั่วรวมทุกสาเหตุ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 13-14

ตารางที่ 13 อัตราป่วยจากพิษสารตะกั่วรวมทุกสาเหตุ เขตสุขภาพที่ 4

จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
นนทบุรี	-	-	-	-
ปทุมธานี	2	-	-	-
พระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-
อ่างทอง	-	-	-	-
ลพบุรี	-	-	-	-
สิงห์บุรี	-	-	-	-
สระบุรี	-	-	-	-
นครนายก	-	-	-	-
เขตสุขภาพที่ 4	2	-	-	-

ที่มา : Health Data Center (ICD-10 TM CODE T560) วันที่ 19 ธันวาคม 2565

ตารางที่ 14 อัตราป่วยจากพิษสารตะกั่วรวมทุกสาเหตุ รายกลุ่มอายุ เขตสุขภาพที่ 4

เขตสุขภาพ	ปี 2562					ปี 2563					ปี 2564-2565				
	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+
นนทบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปทุมธานี	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อ่างทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สิงห์บุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สระบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นครนายก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เขตสุขภาพที่ 4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : Health Data Center (ICD-10 TM CODE T560) วันที่ 19 ธันวาคม 2565

จำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับสารตะกั่วในประเทศไทย แยกรายเขตสุขภาพ ปี 2565 จำนวนสถานประกอบการฯ พบมากที่สุด คือ เขตสุขภาพที่ 6 จำนวน 1,765 แห่ง รองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ 5 จำนวน 1,140 แห่ง และเขตสุขภาพที่ 4 จำนวน 914 แห่ง ตามลำดับรายละเอียดดังภาพที่ 10

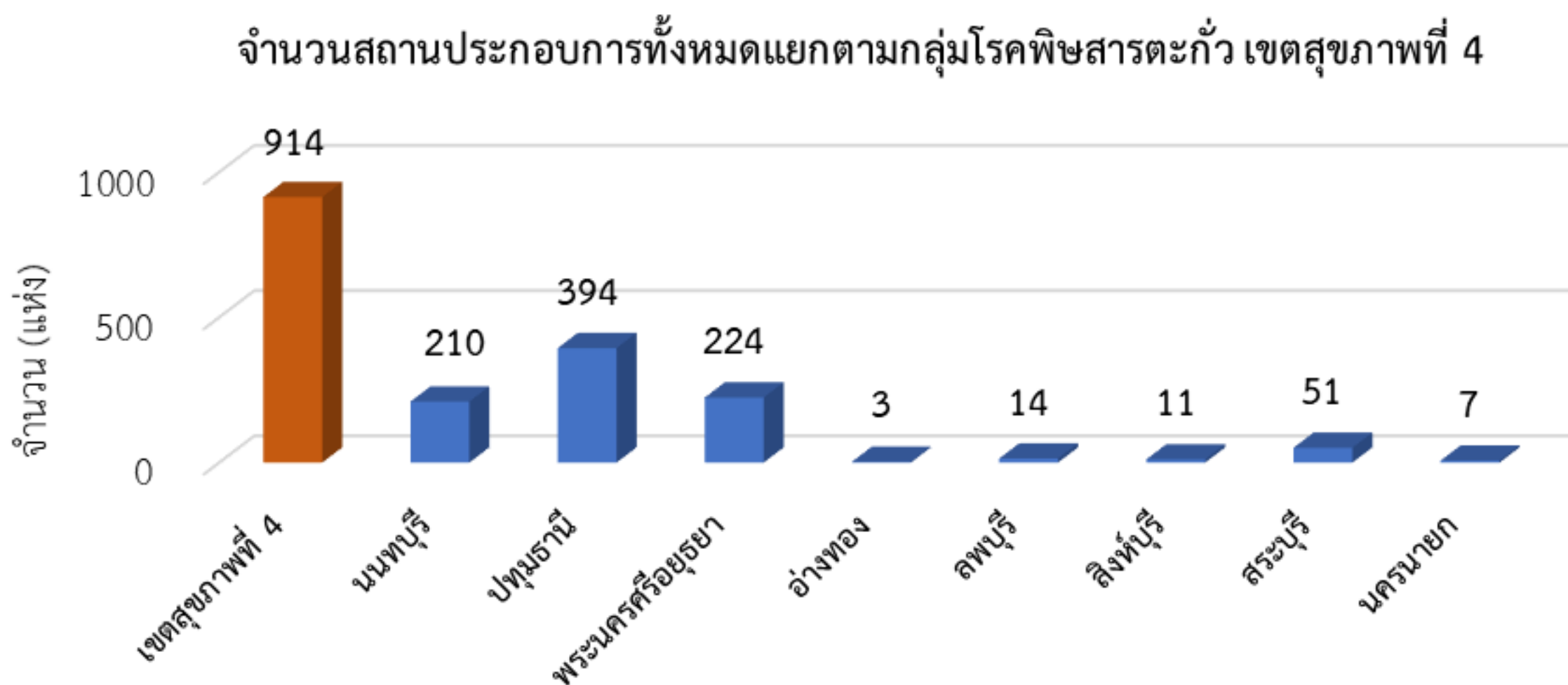
ภาพที่ 10 จำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับสารตะกั่วในประเทศไทย

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม ณ ธันวาคม 2565

จำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับสารตะกั่วเขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ในปี 2565 จำนวนสถานประกอบการฯ พบมากที่สุด คือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 394 แห่ง รองลงมา คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 224 แห่ง และจังหวัดนนทบุรี จำนวน 210 แห่ง ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 จำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับสารตะกั่วในเขตสุขภาพที่ 4

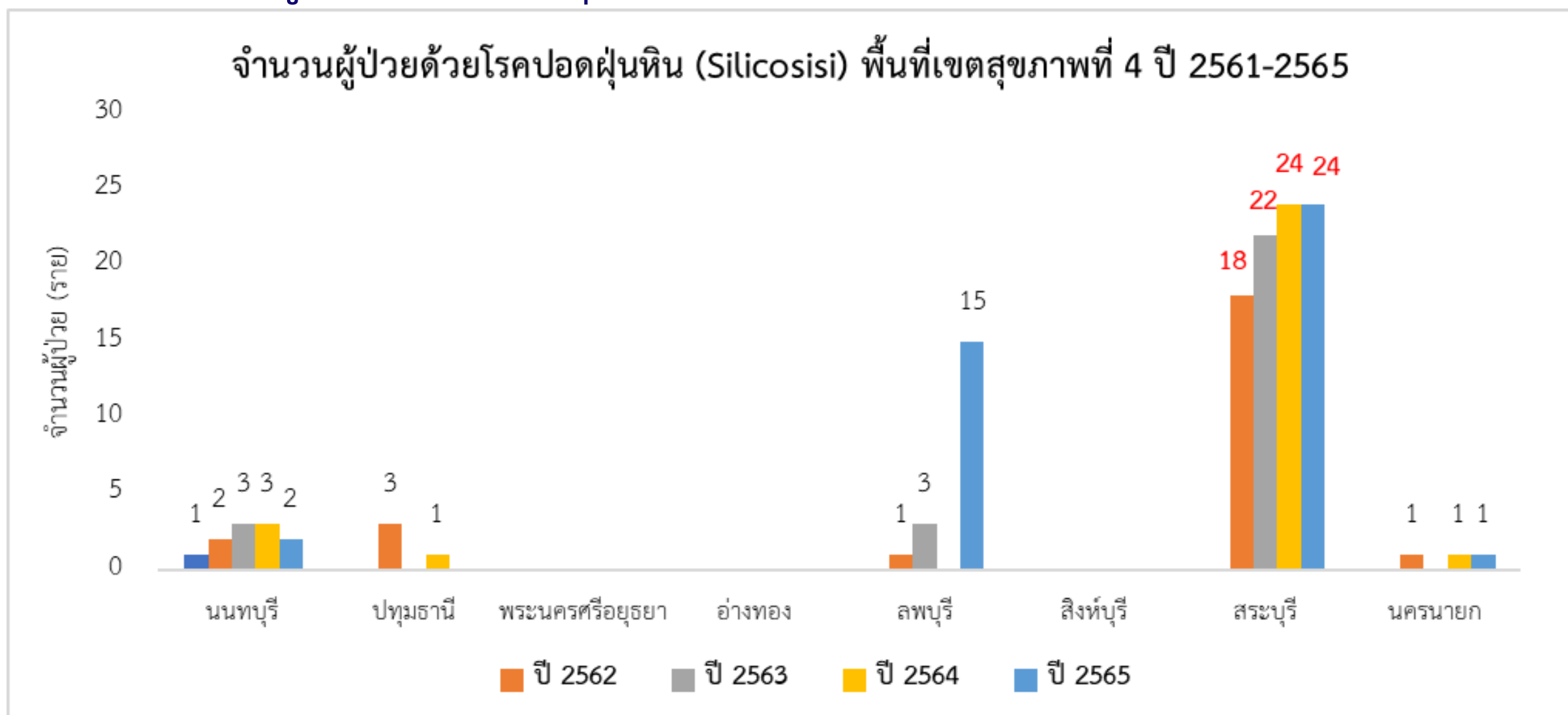

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม ณ ธันวาคม 2565

3.1.2 โรคจากฝุ่นซิลิกา หรือโรคปอดฝุ่นหิน (Silicosis)

จำนวนผู้ป่วยโรคซิลิโคสิสเขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ตั้งแต่ปี 2562-2565 พบผู้ป่วยจำนวนสะสมมากที่สุด คือ จังหวัดสระบุรี จำนวน 18, 22, 24 และ 24 ราย โดยในปี 2562 รองลงมาคือจังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 ราย และจังหวัดนนทบุรี 2 ราย ตามลำดับ ในปี 2563 พบรองลงมาคือจังหวัดนนทบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดละ 3 ราย ในปี 2564 พบรองลงมา คือ จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 ราย และจำนวน 1 ราย ตามลำดับและในปี 2565 พบรองลงมา คือ จังหวัดลพบุรี จำนวน 15 ราย และจังหวัดนนทบุรี จำนวน 2 ราย ตามลำดับ รายละเอียดดังรูปภาพที่ 12

ภาพที่ 12 จำนวนผู้ป่วยซิลิโคสิสเขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ปี 2562-2565

ที่มา : Health Data Center (ICD-10 TM CODE J628) วันที่ 27 ธันวาคม 2565

จำนวนผู้ป่วยซิลิโคสิสเขตสุขภาพที่ 4 แยกตามจังหวัด ตั้งแต่ปี 2562-2565 โดยในปี 2562 พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 14 ราย (จังหวัดสระบุรี 11 ราย นนทบุรี ปทุมธานี และ นครนายก จำนวนจังหวัดละ 1 ราย) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 ราย ในปี 2563 พบผู้ป่วยจำนวนพบมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 15 ราย (จังหวัดสระบุรี 12 ราย จังหวัดนนทบุรี 2 ราย และลพบุรี 1 ราย) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 13 ราย ในปี 2564 ผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 17 ราย (จังหวัดสระบุรี 15 ราย จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี จังหวัดละ 1 ราย) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 13 ราย ตามลำดับ และในปี 2565 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 23 ราย (จังหวัดสระบุรี 11 ราย ลพบุรี 10 ราย นนทบุรีและ นครนายก จังหวัดละ 1 ราย) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 20 ราย รายละเอียดดัง ตารางที่ 15

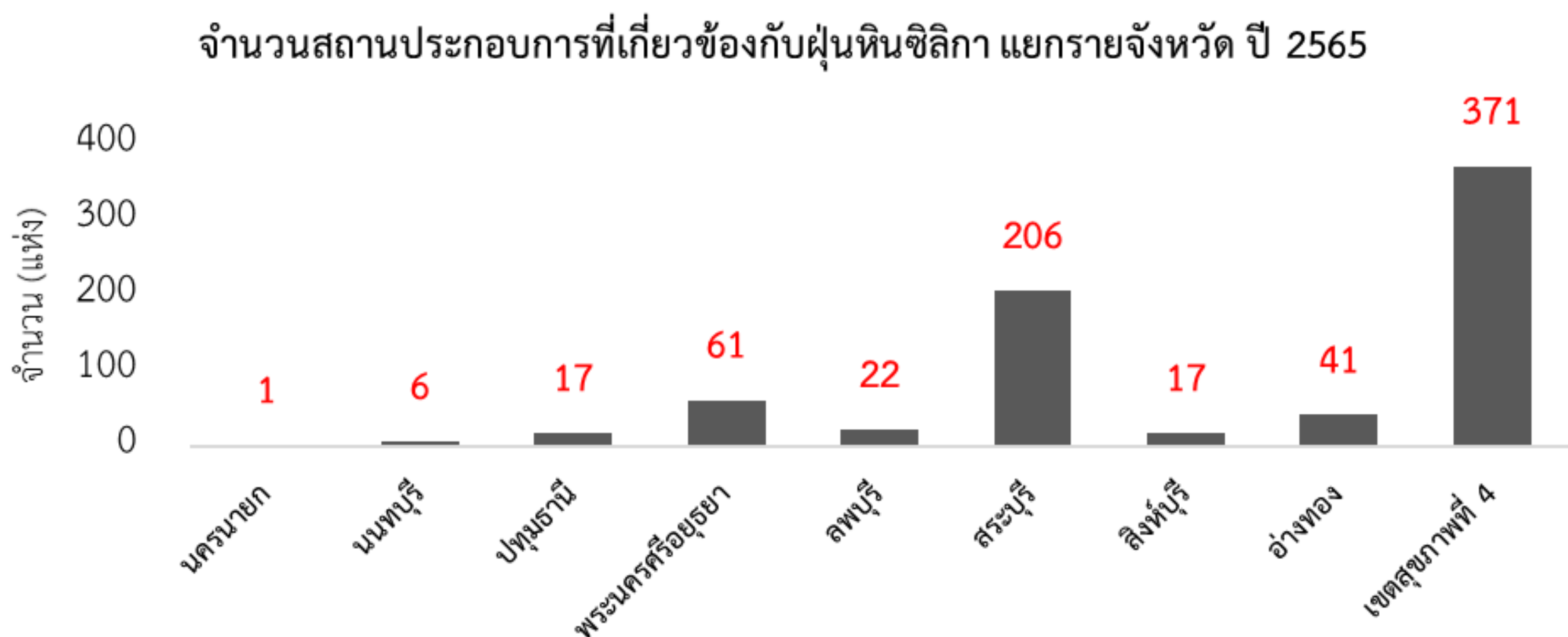
ตารางที่ 15 จำนวนผู้ป่วยซิลิโคสิสเขตสุขภาพที่ 4 แยกตามกลุ่มอายุ ตั้งแต่ปี 2562-2565

เขตสุขภาพ	2562					2563					2564					2565				
	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+
นนทบุรี	-	-	-	1	1	-	-	-	2	1	-	-	-	1	2	-	-	-	1	1
ปทุมธานี	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
พระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อ่างทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	10	5
สิงห์บุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สระบุรี	-	-	-	11	7	-	-	-	12	10	-	-	-	15	10	-	-	-	11	13
นครนายก	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
เขตสุขภาพที่ 4	1	-	-	14	10	-	-	-	15	13	-	-	-	17	13	-	-	-	23	20

ที่มา : Health Data Center (ICD-10 TM CODE J628) วันที่ 27 ธันวาคม 2565

สำหรับจำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตเกี่ยวกับฝุ่นหินซิลิกา เขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ปีพ.ศ.2565 มีจำนวนสถานประกอบการ 371 แห่ง พบจำนวนสถานประกอบการมากที่สุด คือจังหวัดสระบุรี จำนวน 206 แห่ง รองลงมา คือ พระนครศรีอยุธยา จำนวน 61 แห่ง อ่างทอง จำนวน 41 แห่ง และลพบุรี จำนวน 22 แห่ง ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 จำนวนสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับฝุ่นหินซิลิกา เขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ปี 2565

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม ณ ธันวาคม 2565

3.1.3 โรจากภาวะอับอากาศ

ตามกฎกระทรวงแรงงาน กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับที่อับอากาศ ในปีพ.ศ. 2562 ภายใต้พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 นั้น ได้ให้ความหมายของที่อับอากาศ (Confined Space) หมายความว่า ที่ซึ่งมีทางเข้าออกจำกัด หรือไม่ได้ออกแบบไว้สำหรับเป็นสถานที่ทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ และมีสภาพอันตราย หรือมีบรรยากาศอันตราย เช่น อุโมงค์ ถ้ำ บ่อ หลุม ห้องใต้ดิน ห้องนํ้าร้อน ถังน้ำมัน ถังหมัก ถัง โซโล ท่อ เตา ภาชนะ หรือสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน นั้น

สภาพอันตราย หมายความว่า สภาพหรือสภาวะที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายจากการทำงานโดยมิใช่ว่าโดยวิธีใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- (1) มีวัตถุหรือวัสดุที่อาจก่อให้เกิดการจมลงของลูกจ้าง หรือกับลมลูกจ้างที่เข้าไปทำงาน
- (2) มีสภาพที่อาจทำให้ลูกจ้างตก ถูกรัด หรือติดอยู่ภายใน
- (3) มีสภาวะที่ลูกจ้างมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากบรรยากาศอันตราย
- (4) สภาพอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิตที่อธิบดีประกาศกำหนด

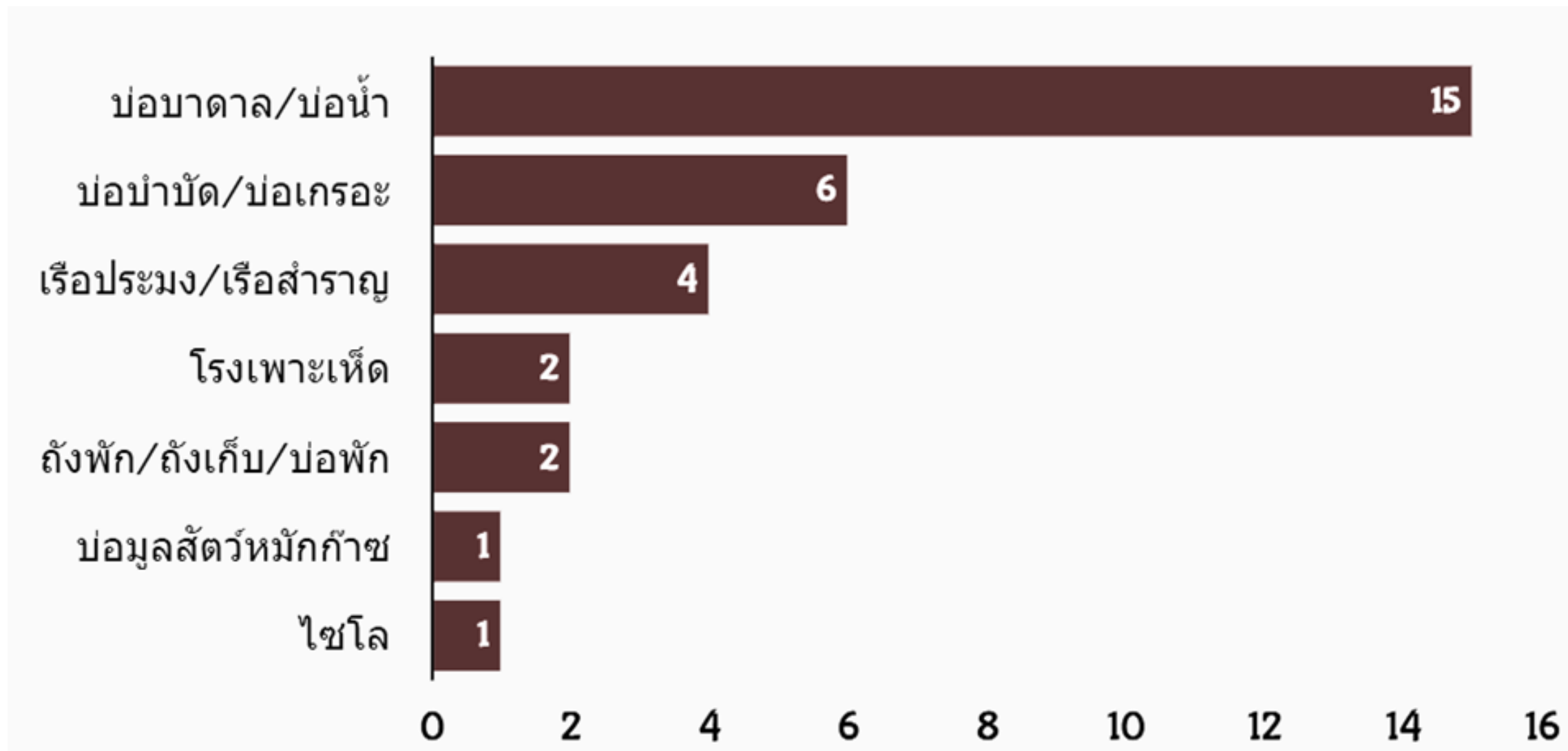
บรรยากาศอันตราย หมายความว่า สภาพอากาศที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายจากสภาวะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- (1) มีออกซิเจนต่ำกว่าร้อยละ 19.5 หรือมากกว่าร้อยละ 23.5 โดยปริมาตร
- (2) มีก๊าซ ไอ หรือละอองที่ติดไฟหรือระเบิดได้ เกินร้อยละ 10 ของค่าความเข้มข้นขั้นต่ำของสารเคมีแต่ละชนิดในอากาศที่อาจติดไฟหรือระเบิดได้ (lower explosive limit)
- (3) มีฝุ่นที่ติดไฟหรือระเบิดได้ ซึ่งมีค่าความเข้มข้นเท่ากับ หรือมากกว่าค่าความเข้มข้นต่ำสุดของฝุ่นที่ติดไฟหรือระเบิดได้แต่ละชนิด (minimum explosible concentration)
- (4) มีค่าความเข้มข้นของสารเคมีแต่ละชนิดเกินมาตรฐานที่กำหนดตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการฯ เกี่ยวกับสารเคมีอันตราย
- (5) สภาวะอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิตตามที่อธิบดีประกาศกำหนด"นั้น

ข้อมูลการเจ็บป่วยด้วยโรจากภาวะอับอากาศ

จากข้อมูลโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด (Event-based surveillance) กรมควบคุมโรค รายงานสถานการณ์ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ในภาพรวมของประเทศนั้น พบเหตุการณ์รวม 31 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิต 68 ราย และบาดเจ็บ 27 ราย แบ่งเป็น เพศชาย 63 ราย และเพศหญิง 5 ราย อายุ 0-10 ปี จำนวน 3 ราย, อายุ 11-20 ปี จำนวน 2 ราย, อายุ 21-30 ปี จำนวน 13 ราย, อายุ 31-40 ปี จำนวน 21 ราย, อายุ 41- 50 ปี จำนวน 19 ราย, อายุ 51-60 ปี จำนวน 8 ราย และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 3 ราย พบสัญชาติไทย ร้อยละ 77.9 พม่า ร้อยละ 20.6 และกัมพูชา ร้อยละ 1.5 จำแนกตามอาชีพได้ดังนี้ รับจ้างทั่วไป 38 ราย (ร้อยละ 55.88) เกษตรกรรม 22 ราย (ร้อยละ 32.35) นักเรียน/นักศึกษา 4 ราย (ร้อยละ 5.88) พนักงานในสถานประกอบการ 3 ราย (ร้อยละ 4.41) และรับราชการ 1 ราย (ร้อยละ 1.47) ซึ่งปฏิเสธโรคประจำตัว ร้อยละ 78.5 และพบว่ามีโรคประจำตัว ร้อยละ 21.5 โดยจากเหตุการณ์ทั้งหมด 31 เหตุการณ์ พบสาเหตุจากการขาดอากาศหายใจ 27 เหตุการณ์ จากการได้รับก๊าซพิษ 4 เหตุการณ์ ซึ่งมีสถานที่หรือแหล่งเกิดเหตุการณ์ รายละเอียดดังภาพที่ 14 และตารางที่ 16

ภาพที่ 14 แสดงข้อมูลแหล่ง/สถานที่ที่พบเหตุการณ์ภาวะอับอากาศ ปี 2560-2564

ที่มา : โปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด (Event-based surveillance) กรมควบคุมโรค, 2565

ตารางที่ 16 แสดงลักษณะความเสี่ยงหรือกิจกรรม ที่พบเหตุการณ์ภาวะอับอากาศ ปี 2560-2564

ลำดับ	ความเสี่ยง/กิจกรรม	จำนวนเหตุการณ์	ร้อยละ
1	ล้าง/ขุดลอก/ซ่อม	24	66.67
2	พลัดตก/อุบัติเหตุ	5	13.89
3	จัดเก็บปลา	3	8.33
4	เข้าไปโรงเรือน	2	5.56
5	ติดตั้งเครื่องสูบ/เปิดวาล์วน้ำ	2	5.56
รวมทั้งหมด		36	100

ที่มา : โปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด (Event-based surveillance) กรมควบคุมโรค, 2565

ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 มีรายงานสถานการณ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 - ปัจจุบัน พบเหตุการณ์รวม 4 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 8 ราย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ปี พ.ศ. 2563 พบเหตุการณ์ 1 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 3 ราย ที่จังหวัดปทุมธานี พบสาเหตุเกิดจากการขาดอากาศหายใจ

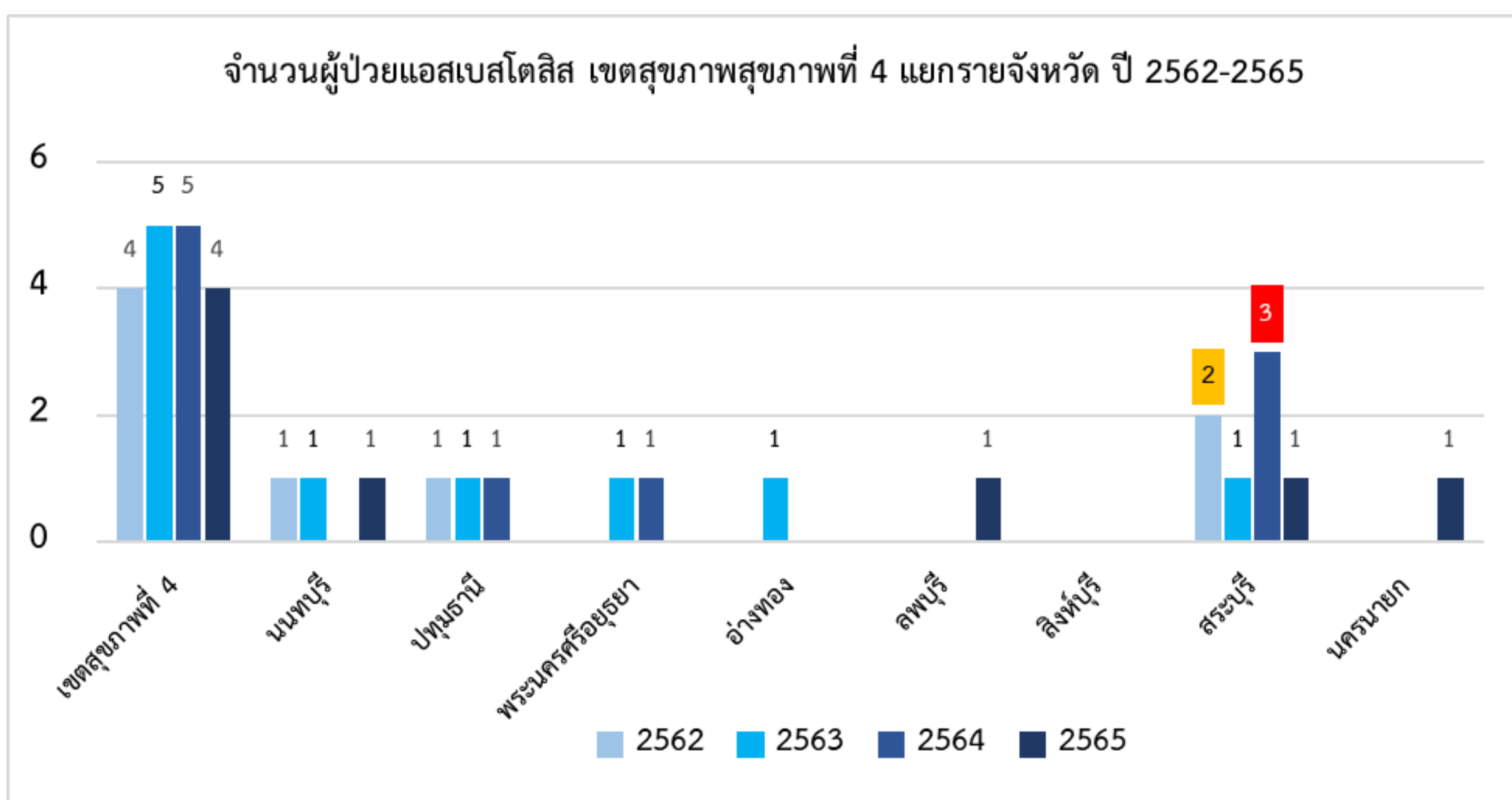
ปี พ.ศ. 2564 พบเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 4 ราย ที่จังหวัดสิงห์บุรี พบสาเหตุเกิดจากการขาดอากาศหายใจ

ปี พ.ศ. 2565 พบเหตุการณ์ 1 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 1 ราย ที่จังหวัดอ่างทอง พบสาเหตุเกิดจากการได้รับก๊าซพิษ

3.1.4 โรคมะเร็ง (ใยหิน)

จำนวนผู้ป่วยแอสเบสโตสิสในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ตั้งแต่ปี 2562 - 2565 ในปี 2562 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ จังหวัดสระบุรี จำนวน 2 ราย รองลงมา คือ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี จังหวัดละ 1 ราย เรียงตามลำดับ ปี 2563 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และสระบุรี จังหวัดละ 1 ราย ในปี 2564 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุดคือ จังหวัดสระบุรี จำนวน 3 ราย รองลงมาคือ ปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา จังหวัดละ 1 ราย เรียงตามลำดับ และในปี 2565 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี สระบุรี และนครนายก จังหวัดละ 1 ราย รายละเอียดดังรูปภาพที่ 15

ภาพที่ 15 กราฟแสดงสถิติผู้เสียชีวิตจากโรคมะเร็งภาวะอับอากาศในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ที่มา : Health Data Center (ICD-10 TM CODE J61 ,J92.0) วันที่ 19 ธันวาคม 2565

จำนวนผู้ป่วยแอสเบสโตสิสในเขตสุขภาพที่ 4 แยกตามกลุ่มอายุ ตั้งแต่ปี 2562 - 2565 ปี 2562 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย (จังหวัดสระบุรี) และกลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 2 ราย (จังหวัดนนทบุรี 1 ราย และจังหวัดปทุมธานี 1 ราย) ในปี 2563 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 ราย (จังหวัดนนทบุรี 1 ราย จังหวัดปทุมธานี 1 ราย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1 ราย จังหวัดอ่างทอง 1 ราย และจังหวัดสระบุรี 1 ราย) ในปี 2564 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 3 ราย (จังหวัดสระบุรี 2 ราย และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1 ราย) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 2 ราย (จังหวัดปทุมธานี 1 ราย และจังหวัดสระบุรี 1 ราย) เรียงตามลำดับ และในปี 2565 จำนวนผู้ป่วยพบมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4 ราย (จังหวัดนนทบุรี 1 ราย จังหวัดลพบุรี 1 ราย จังหวัดสระบุรี 1 ราย และจังหวัดนครนายก 1 ราย) รายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนผู้ป่วยแอสเบสโตสิสเขตสุขภาพที่ 4 แยกตามกลุ่มอายุ ตั้งแต่ปี 2562-2565

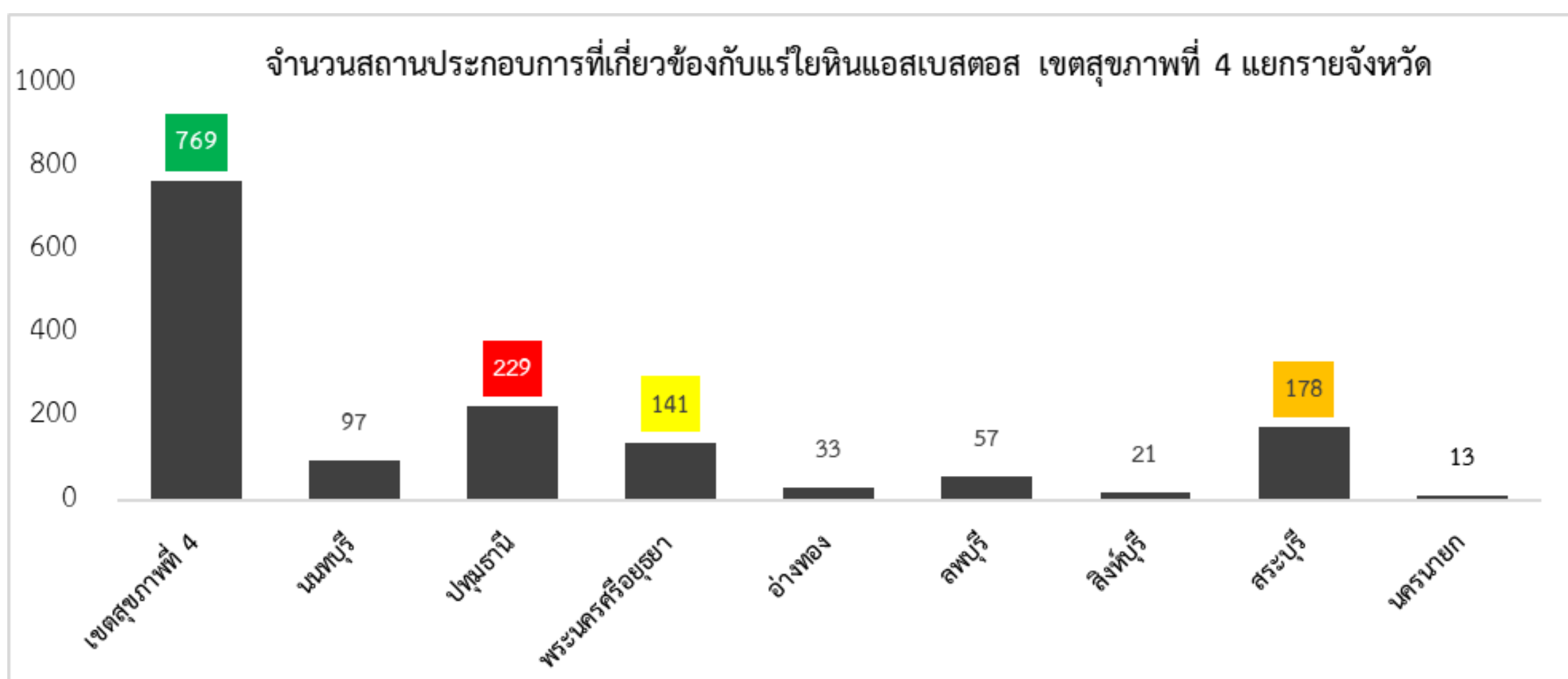
เขตสุขภาพ	ปี 2562					ปี 2563					ปี 2564					ปี 2565				
	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+	< 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-59 ปี	60 ปี+
นนทบุรี	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ปทุมธานี	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
พระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
อ่างทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
สิงห์บุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สระบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1
นครนายก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
เขตสุขภาพที่ 4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	5	-	-	-	2	3	-	-	-	-	4

ที่มา : Health Data Center (ICD-10 TM CODE J61 ,J92.0) วันที่ 19 ธันวาคม 2565

จำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับแร่ใยหินแอสเบสตอสในประเทศไทย แยกเขตสุขภาพ ปี 2565 จำนวนสถานประกอบการฯ พบมากที่สุดคือ เขตสุขภาพที่ 4 จำนวน 769 แห่ง รองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ 6 จำนวน 726 แห่ง และเขตสุขภาพที่ 5 จำนวน 572 แห่ง ตามลำดับ

จำนวนสถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตเกี่ยวข้องกับแร่ใยหินแอสเบสตอสเขตสุขภาพที่ 4 แยกรายจังหวัด ปี 2565 จำนวนสถานประกอบการฯ พบมากที่สุดคือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 229 แห่ง รองลงมา คือ จังหวัดสระบุรี จำนวน 178 แห่ง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 141 แห่ง เรียงตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 16

ภาพที่ 16 จำนวนสถานประกอบการเกี่ยวกับแร่ใยหินแอสเบสตอสเขตสุขภาพที่ 4 ปี 2565

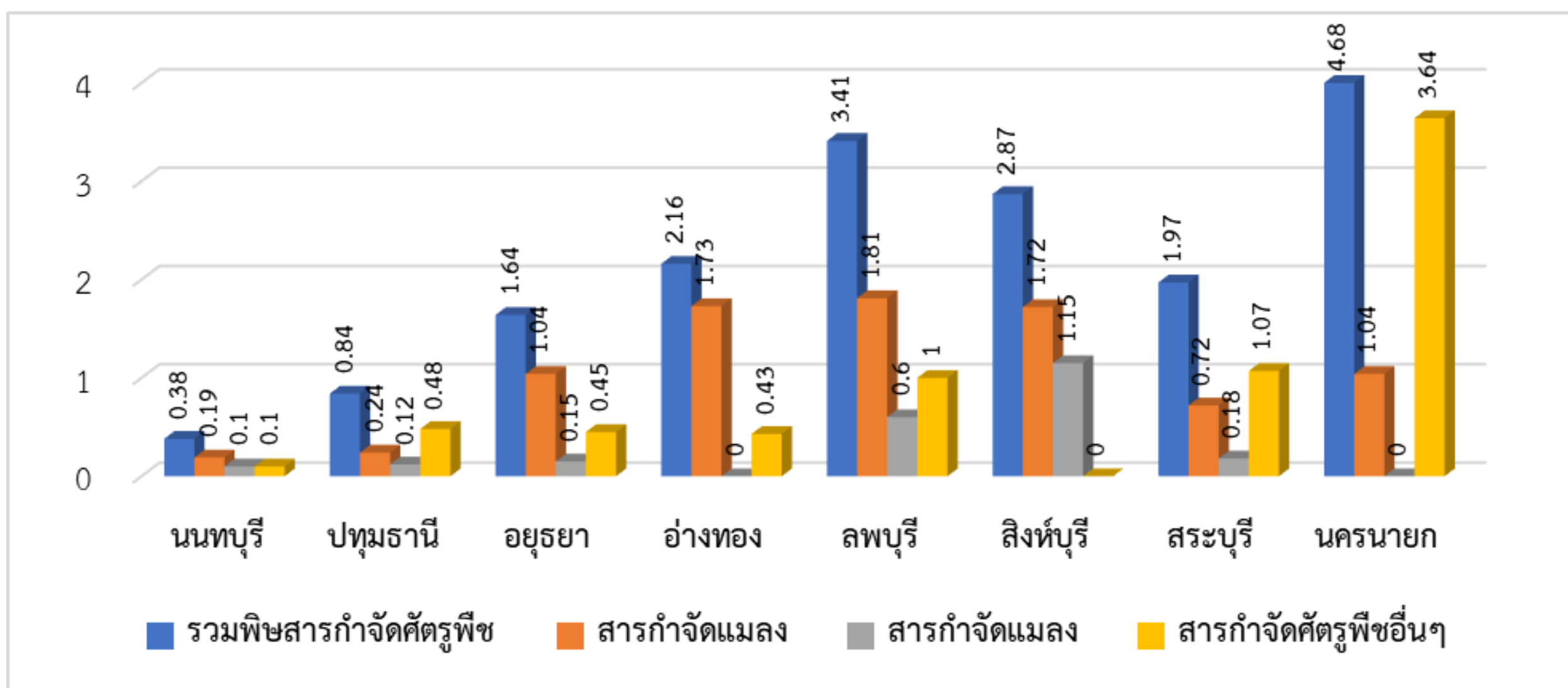
ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม ณ ธันวาคม 2565

3.1.5 โรคของพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช

พื้นที่เกษตรกรรมในเขตสุขภาพที่ 4 มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 5,641,062 ไร่ และจำนวนเกษตรกรรวมทั้งสิ้น จำนวน 401,887 คน โดยจังหวัดที่มีการลงทะเบียนมากที่สุด คือ ลพบุรี จำนวน 115,218 คน รองลงมาคือพระนครศรีอยุธยา สระบุรี จำนวน 67,189 คน และ 54,452 คน โดยมีการปลูกพืชมากที่สุด จำนวน 216,892 คน ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ จำนวน 91,445 คน และการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 51,394 คน

จากข้อมูลสภาวะสุขภาพของวัยแรงงาน ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (Health Data Center : HDC) ปี พ.ศ. 2565 พบว่า มีอัตราป่วยด้วยโรคจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช เท่ากับ 10.81 ต่อประชากรแสนคน สถานการณ์โรคจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช 3 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ. 2563 - 2565) พบว่ามีอัตราป่วยเท่ากับ 13.06 13.75 และ 10.81 ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มลดลง โดยข้อมูลอัตราป่วยจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช เขตสุขภาพที่ 4 ปี 2565 พบว่าอัตราป่วยต่อแสนประชากรจากพิษสารกำจัดศัตรูพืชรวม เท่ากับ 1.64 สูงสุดที่จังหวัดสิงห์บุรี (15.35) รองลงมาเป็น ลพบุรี (7.8) โดยจากผลการตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืชในประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป เขตสุขภาพที่ 4 ปี 2564 พบว่ามีความเสี่ยง ร้อยละ 16.95 และไม่ปลอดภัย ร้อยละ 8.49 พบสูงสุดที่จังหวัดลพบุรี (เสี่ยง ร้อยละ 23.96) รองลงมาเป็น จังหวัดปทุมธานี (เสี่ยง ร้อยละ 12.35) และจังหวัดนนทบุรี (เสี่ยง ร้อยละ 10.20) แสดงดังภาพที่ 17 และรายละเอียดดังตารางที่ 18

ภาพที่ 17 อัตราป่วยด้วยโรคจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช เขตสุขภาพที่ 4 ปี 2565

ที่มา: HDC กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2565

ตารางที่ 18 จำนวนและอัตราป่วยที่มีสาเหตุจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร ในปี 2565

กรมควบคุมโรค
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี

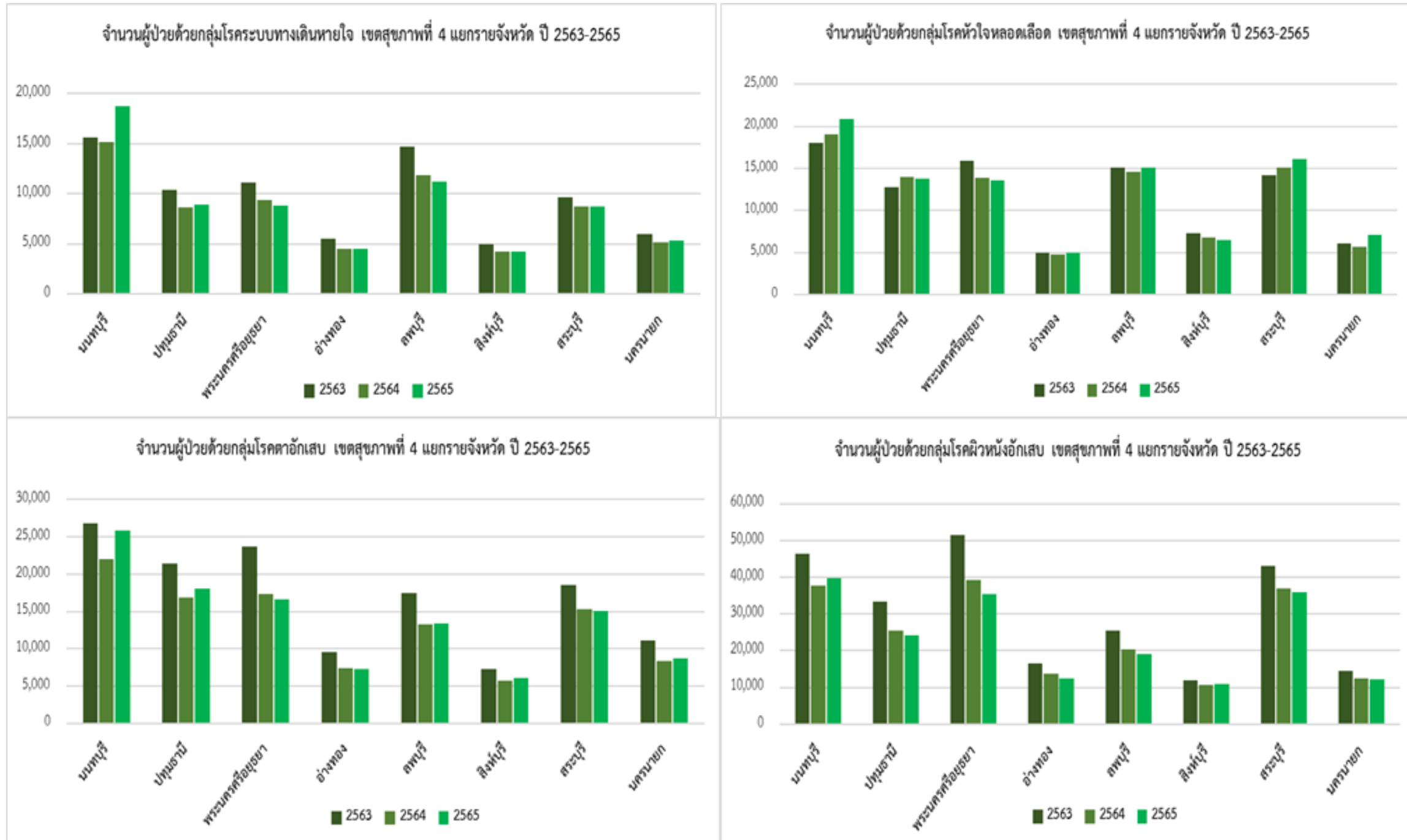
จังหวัด	ประชากร เป้าหมาย (คน)	รวมพิษสารกำจัด ศัตรูพืช (T60.0-T60.9)		สารกำจัดแมลง (T60.0 – T60.2)		สารกำจัดวัชพืช (T60.3)		สารกำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ (T60.4 – T60.9)	
		ป่วย (ราย)	อัตรา ป่วย	ป่วย (ราย)	อัตรา ป่วย	ป่วย (ราย)	อัตรา ป่วย	ป่วย (ราย)	อัตรา ป่วย
นนทบุรี	1,018,970	1	0.10	-	-	-	-	1	0.10
ปทุมธานี	768,247	-	-	-	-	-	-	-	-
อยุธยา	667,513	24	3.60	23	3.45	-	-	1	0.15
สระบุรี	564,362	-	-	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	499,344	6	1.20	3	0.60	-	-	3	0.60
สิงห์บุรี	175,116	1	2.11	-	-	-	-	1	2.11
อ่างทอง	282,184	106	0.37	91	0.32	2	0.01	13	0.05
นครนายก	186,653	1	0.54	-	-	-	-	-	-
รวม	4,162,389	139	3.34	117	2.81	2	0.05	19	0.46

ที่มา: HDC กระทรวงสาธารณสุข รหัส ICD-10 T60.0 - T60.9 ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2565

3.1.6 โรคหรืออาการจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5)

จากข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC) ตั้งแต่ปี 2563-2565 ในเขตสุขภาพที่ 4 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจากมลพิษทางอากาศ แยกรายโรค 4 กลุ่มโรค ในปี 2563-2565 จากข้อมูล พบว่า กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ (COPD, Asthma) ในปี 2563-2564 พบผู้ป่วยมากที่สุดในจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดลพบุรี และในปี 2565 พบจำนวนผู้ป่วยมากที่สุดคือ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 18,751 ราย รองลงมาคือจังหวัดลพบุรี และปทุมธานี จำนวน 11,221 รายและ 8,949 ราย ตามลำดับ กลุ่มโรคหัวใจ และหลอดเลือด ในปี 2563-2564 พบจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด คือ จังหวัดนนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา ในปี 2565 พบจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด คือจังหวัดนนทบุรี จำนวน 20,838 ราย รองลงมาคือจังหวัดสระบุรี และลพบุรี จำนวน 16,097 รายและ 15,147 ราย ตามลำดับ กลุ่มโรคตาอักเสบ ในปี 2563 -2564 พบผู้ป่วยมากที่สุดคือ จังหวัดนนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา และในปี 2565 พบจำนวนผู้ป่วยมากที่สุดคือจังหวัดนนทบุรี จำนวน 25,827 ราย รองลงมาคือจังหวัดปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา จำนวน 18,071 รายและ 16,655 ราย ตามลำดับ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ในปี 2563 -2564 พบผู้ป่วยมากที่สุดคือ จังหวัดนนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา และในปี 2565 พบจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด คือจังหวัดนนทบุรี จำนวน 25,827 ราย รองลงมาคือจังหวัดปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา จำนวน 18,071 รายและ 16,655 ราย ตามลำดับ แสดงดังภาพที่ 18

ภาพที่ 18 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับฝุ่น PM2.5 แยกรายจังหวัด ปี 2563-2565

ที่มา : Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2565

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับฝุ่น PM2.5 แยกรายจังหวัด ปี 2565

จังหวัด	กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ		กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด		กลุ่มโรคตาอักเสบ	กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ	รวม
	COPD	Asthma	Ischemic heart diseases	Cerebrovascular diseases (Stroke)			
นนทบุรี	14,476	4,275	690	20,148	25,827	39,822	105,238
ปทุมธานี	7,592	1,357	492	13,271	18,071	24,193	64,976
พระนครศรีอยุธยา	8,617	188	129	13,433	16,655	35,450	74,472
อ่างทอง	4,435	103	101	4,913	7,312	12,516	29,380
ลพบุรี	9,948	1,273	622	14,525	13,347	19,179	58,894
สิงห์บุรี	3,981	222	46	6,452	6,091	10,877	27,669
สระบุรี	8,495	200	315	15,782	15,051	35,804	75,647
นครนายก	5,045	253	316	6,759	8,666	12,092	33,131
รวม	62,589	7,871	2,711	95,283	111,020	189,933	469,407

ที่มา : Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2565

สำหรับสถานการณ์การเจ็บป่วยด้วยโรคจากมลพิษทางอากาศ 4 กลุ่มโรค ในปี 2565 เขตสุขภาพที่ 4 พบว่า มีจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 469,407 ราย พบมากที่สุดคือกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน 189,933 ราย พบมากที่สุดจังหวัดนนทบุรีและสระบุรี กลุ่มโรคที่พบผู้ป่วยรองลงมาคือ กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน 111,020 ราย พบมากที่สุดจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด จำนวน 97,994 ราย แบ่งเป็น Ischemic heart diseases จำนวน 2,711 ราย โรค Cerebrovascular diseases (Stroke) จำนวน 95,283 ราย พบมากที่สุดจังหวัดนนทบุรีและสระบุรี และกลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ โรค COPD จำนวน 62,589 ราย และโรค Asthma จำนวน 7,871 ราย พบมากที่สุดจังหวัดนนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 19

โดยแบ่งเป็นเพศชาย 68,473 ราย และเพศหญิง 80,628 ราย จำแนกผู้ป่วยตามกลุ่มอายุ พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 35-59 ปี จำนวน 61,277 ราย รองลงมากลุ่มอายุ 15-34 ปี จำนวน 36,333 ราย กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 24,095 ราย กลุ่มอายุ 5-9 ปี จำนวน 11,217 ราย กลุ่มอายุ 10-14 ปี จำนวน 8,319 ราย และกลุ่มอายุน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6,525 ราย ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับฝุ่น PM2.5 จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2565

จังหวัด	กลุ่มอายุ (ราย)						รวม
	น้อยกว่า 5 ปี	5-9 ปี	10-14 ปี	15-34 ปี	35-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
นนทบุรี	1,381	2,299	1,750	7,807	13,406	4,742	31,385
ปทุมธานี	1,257	2,338	1,608	6,740	9,554	3,161	24,658
พระนครศรีอยุธยา	1,185	2,027	1,416	4,979	9,535	3,206	22,348
อ่างทอง	355	567	467	1,910	3,849	1,432	8,580
ลพบุรี	882	1,726	1,550	7,353	11,130	3,394	26,035
สิงห์บุรี	247	358	302	1,346	3,044	1,256	6,553
สระบุรี	895	1,443	852	4,666	10,731	3,239	21,826
นครนายก	323	459	374	1,532	3,665	1,363	7,716
รวม	6,525	11,217	8,319	36,333	64,914	21,793	149,101

ที่มา : Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2565

สำหรับข้อมูลผู้ที่เข้ารับบริการรายวันจากแผนฉุกเฉินในโรงพยาบาล ด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับฝุ่นละออง PM2.5 จำนวน 4 กลุ่มโรค ได้แก่ Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation, Acute Asthma, Other acute ischemic heart diseases และ Subsequent ST elevation (STEMI) and non-ST elevation (NSTEMI) myocardial infarction เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในช่วงเผ่าะวังค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 19

(1) **โรงพยาบาลคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี** พบผู้ป่วยเข้ารับบริการที่แผนกฉุกเฉินด้วยโรค Acute Asthma จำนวน 90 ราย และป่วยด้วยโรค Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation (CODP) จำนวน 13 ราย ตามลำดับ

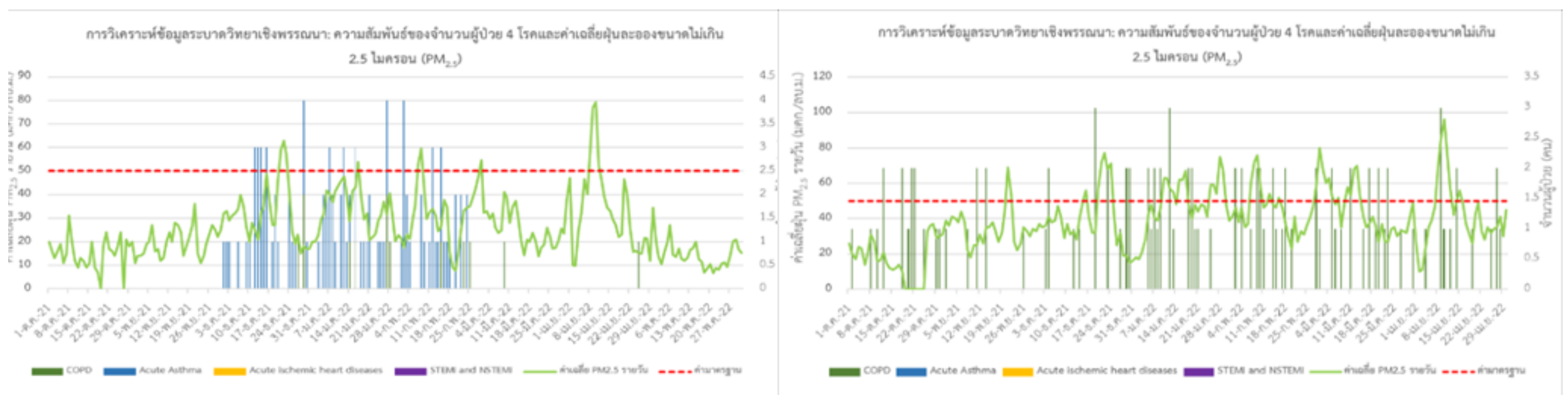
(2) **โรงพยาบาลพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี** พบผู้ป่วยเข้ารับบริการที่แผนกฉุกเฉินด้วยโรค Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation (CODP) จำนวน 106 ราย

(3) **โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** พบผู้ป่วยเข้ารับบริการที่แผนกฉุกเฉินด้วยโรค Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation (CODP) จำนวน 234 ราย ตามลำดับ

(4) **ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน จังหวัดนนทบุรี** พบจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแผนกฉุกเฉินด้วยโรค Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation จำนวน 43 ราย Acute Asthma จำนวน 500 ราย Other acute ischemic heart diseases จำนวน 24 คน และ (STEMI) and (NSTEMI) จำนวน 1 ราย ตามลำดับ

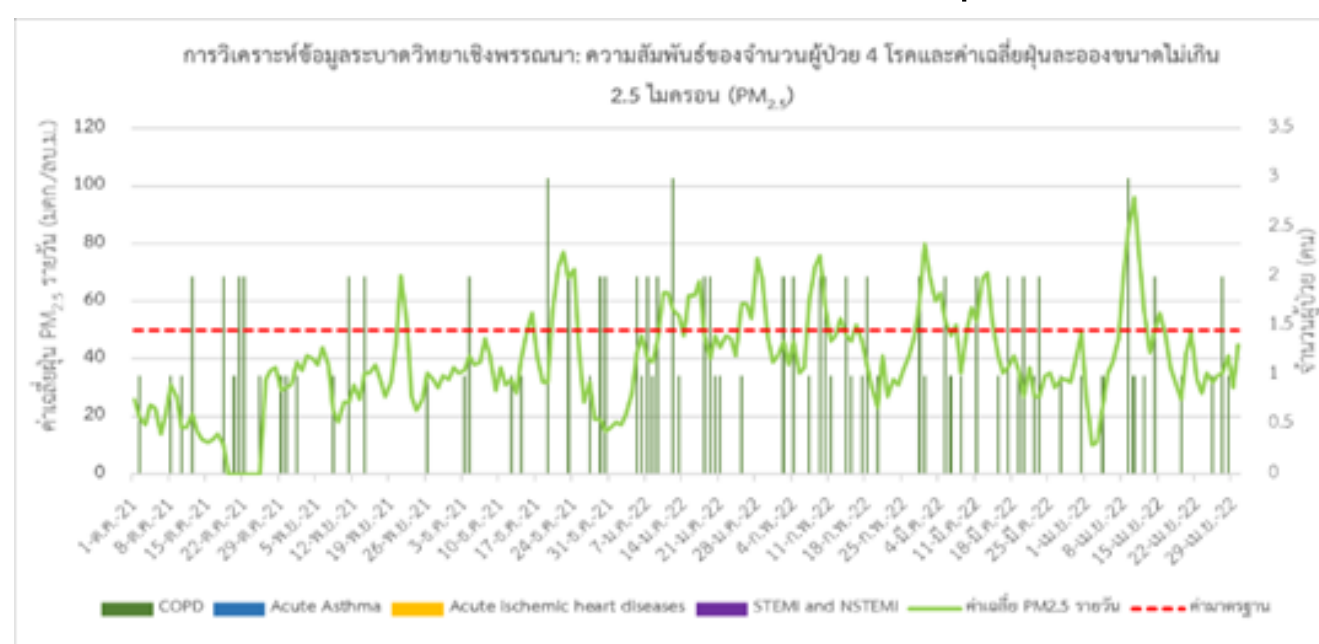
(5) **โรงพยาบาลนครนายก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก** พบผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาในแผนกฉุกเฉินด้วยโรค Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation (COPD) จำนวน 50 ราย

ภาพที่ 19 จำนวนผู้ป่วยเข้ารับบริการที่แผนกฉุกเฉินของโรงพยาบาล

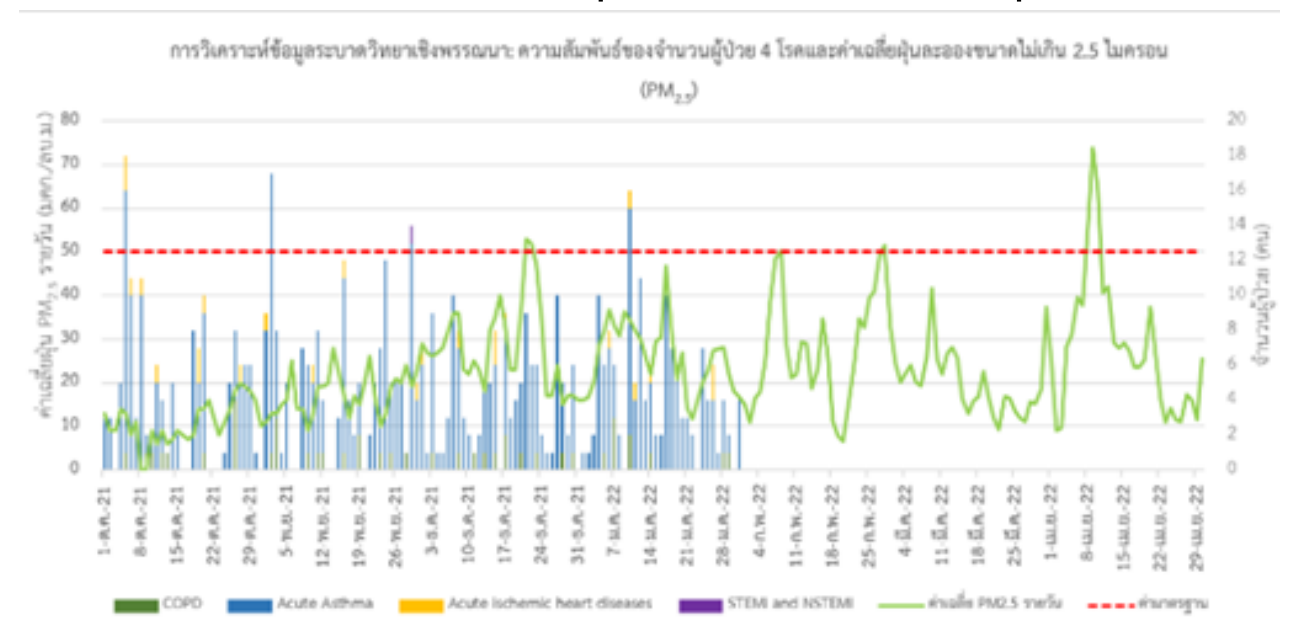

โรงพยาบาลคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

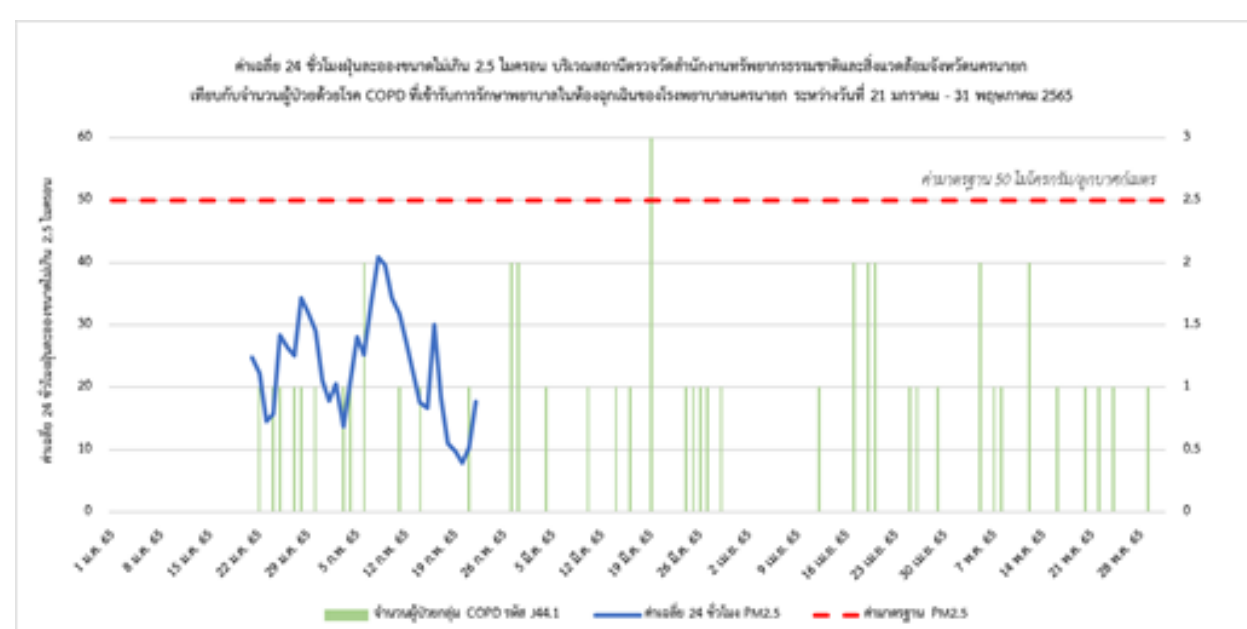
โรงพยาบาลพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน จ.นนทบุรี

โรงพยาบาลนครนายก จ.นครนายก

3.2. ข้อมูลการรายงาน การสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลการรายงานและสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมย้อนหลังในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ในปี 2565 มีการรายงานข้อมูลในระบบ Event Based Province ของกองระบาดวิทยาพบว่า มีจำนวนเหตุการณ์ทั้งหมด 6 เหตุการณ์ ที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรคและเข้าเกณฑ์ DCIR ประกอบด้วย โรคภาวะอับอากาศ จำนวน 1 เหตุการณ์ (จังหวัดอ่างทอง พบเสียชีวิต 1 รายและบาดเจ็บ 1 ราย) และโรคซิลิโคสิส จำนวน 5 เหตุการณ์ แบ่งเป็นจังหวัดลพบุรี 1 เหตุการณ์ และจังหวัดสระบุรี 4 เหตุการณ์ แสดงดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 โรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรคและDCIR

ลำดับ	เหตุการณ์	สถานที่เกิดเหตุ		วันที่สอบสวนโรค	ป่วย (ราย)	เสียชีวิต (ราย)
1	ภาวะอับอากาศ	ต.โพสะ อ.เมือง	จ.อ่างทอง	17 ต.ค.65	1	1
2	ซิลิโคสิส	ต.กุดนกเปล้า อ.เมือง	จ.สระบุรี	26 ต.ค. 65	1	-
3	ซิลิโคสิส	ต.พุดแค อ.เฉลิมพระเกียรติ	จ.สระบุรี	2 พ.ย. 65	1	-
4	ซิลิโคสิส	ต.วิหารแดง อ.วิหารแดง	จ.สระบุรี	22-23 พ.ย.65	2	-
5	ซิลิโคสิส	ต.แก่งผักกูด อ.ท่าหลวง	จ.ลพบุรี	23 พ.ย.65	1	-
6	ซิลิโคสิส	ต.โคกแย้ อ.หนองแค	จ.สระบุรี	14 ธ.ค.65	1	-

ที่มา : โปรแกรม Event Based Province กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566

- กรมการปกครอง ส. ประชากรแยกอายุ 2563 [Available from: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/INTERNET/#/TableTemplate/Age/statAge>]. 2565
- กรมการปกครอง. ระบบสถิติ การตรวจสอบข้อมูลสถิติทางทะเบียน [Available from: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/INTERNET/#/statAge/type>]. 2565
- กรมควบคุมมลพิษ. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2565. In: กรมควบคุมมลพิษ, editor. 2565.
- กรมควบคุมมลพิษ. สถานการณ์และการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงของประเทศไทย ปี 2564. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อีซี จำกัด; 2565.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม แยกตามพื้นที่ 2565 [Available from: <http://www2.diw.go.th/factory/tumbol.asp>]. 2565
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรมควบคุมมลพิษ. Air4thai. 2565 [Available from: <http://air4thai.pcd.go.th/webV3/#/Home>]. 2565
- กระทรวงสาธารณสุข. กรมควบคุมโรค. โปรแกรมระบบตรวจสอบข่าวการระบาด (Event-based) [Available from: https://eventbaseddoe.moph.go.th/eventbase_prov/user/login/]. 2566
- กระทรวงสาธารณสุข. โปรแกรมระบบคลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center Dashboard (HDC). [Available from: <https://hdcservice.moph.go.th/hdc/main/index.php>]. 2566
- รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565. กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม. กรมควบคุมมลพิษ. 2565
- สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ระบบฐานข้อมูลรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 2565.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ฐานข้อมูลเกษตรกลาง. 2565.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ฐานข้อมูลเกษตรกลาง 19 มกราคม 2565 [Available from: <http://farmerone.org/>]. 2565
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2562 2562
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิติแรงงาน 2565 [Available from: <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/02.aspx>]. 2565
- (สระบุรี) รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม (ลพบุรี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว). In: (สระบุรี) , editor. 2565.

กรมควบคุมโรค
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

